

Årsredovisning 2020

Innehållsförteckning

Regiondirektören och Regionstyrelsens ordförande har ordet	3
Förvaltningsberättelse	5
Inledning	5
Händelser av väsentlig betydelse	6
Översikt över verksamhetens utveckling	13
Styrning och uppföljning	14
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	15
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	26
Sammanfattande måluppfyllelse i perspektiv	28
Resultat och ekonomisk ställning	37
Balanskravsresultat	49
Förväntad utveckling	50
Väsentliga personalförhållanden	51
Vårdproduktion	55
Tillgänglighet	55
Vården och sjukdomsgrupper	56
Medicinsk kvalitet i vården	59
Bolag, stiftelser och kommunalförbund	61
Driftredovisning	65
Investeringsredovisning	66
Resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys och noter	68

Bilagor:

Måluppfyllelse i perspektiv

Produktion, tillgänglighet och kostnadseffektiv verksamhet

Regiondirektören och Regionstyrelsens ordförande har ordet

Regionstyrelsens ordförande

”2020 är ett år vi alltid kommer att minnas”

När vi i framtiden kommer att tänka tillbaka på året 2020, så kommer coronapandemin att ligga högt upp i alla norrbottningars tankar. Det är fullt förståeligt; ett influensautbrott i Kina i början av året utvecklades snabbt till en världsomspännande pandemi, som drabbat hundratals miljoner människor jorden runt och förändrat vårt sätt att leva, jobba och mötas. Pandemin, som ännu inte över, har också visat på behovet att kommuner och regioner, samt Sverige som nation behöver förändra sin beredskap när det gäller kriser av alla slag.

Alla verksamheter inom Region Norrbotten har givetvis också påverkats och många medarbetare har gjort verkliga stordåd för att rädda liv och minska smittan – ett arbete som fortfarande pågår under dygnets alla timmar. Samtidigt är det viktigt att lyfta blicken och se det som faktiskt pågår parallellt med smittskyddsarbete och pandemibekämpning. Även om vi tvingats pausa många planerade hälso- och sjukvårdsinsatser och behandlingar, så har det mesta av den vanliga vården pågått och fungerat mycket bra. Det visar vår samlade statistik för 2020.

Våra hälsocentraler har till exempel en fortsatt hög tillgänglighet och allt fler norrbottningar använder sig av våra digitala tjänster, vilket bådär gott när vi nu kommer att utveckla dem ytterligare under de kommande åren. Vi har även byggt två nya flyglar vid Sunderby sjukhus som innehåller akutsjukvård och vuxenpsykiatri, båda ska invigas under våren 2021. Vi har också invigt och startat upp en MR-kamera i Kalix. Jag är dessutom mycket nöjd med att vi öppnat både filialer och servicepunkter i glesbygden, till exempel i Dokkas och Puoltikasvaara, och fler är på gång under 2021.

Region Norrbotten arbetar för alla norrbottningars bästa och för att deras skattepengar ska göra så mycket nytta som möjligt. Därför är det särskilt glädjande att vi under 2020 gjort ett mycket starkt ekonomiskt resultat. En stabil och långsiktigt hållbar ekonomi är ju grunden för en bra och stabil verksamhet.

Vårt starka ekonomiska resultat ger oss bättre förutsättningar att satsa framåt och fortsätta att utveckla vården och andra viktiga verksamheter. Allt tillsammans med vår fantastiska personal. Stort tack för era insatser under 2020!

Kenneth Backgård

Regionråd (SJVP)

Regiondirektören

GÄLLER FÖR VERKSAMHET

Region Norrbotten

PUBLICERINGSDATUM

[Publiceringsdatum Quickpart]

DOKUMENT-ID

lgekpl-4-859

ANSVARIG

Tarja Lepola

VERSION

0.7

UPPRÄTTAD AV

Elisabeth Persson Stål

Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen syftar till att ge en övergripande bild av Region Norrbottens samlade verksamhet.

Inledning

Coronapandemin påverkar regionen och dess verksamheter på många sätt. Covid-verksamheter har byggts upp och omprioritering har gjorts av planerad vård och annan verksamhet, vilket lett till undanträngd vård och nya vårdbehov som regionen behövt hantera under året och kommer att behöva hantera åren framöver. Under året har genomlysningar inom omställningsarbetet pågått parallellt med arbetet med att ställa om verksamheterna för att hantera pandemin och bedriva covid-vård.

Även kultur- och näringslivet har påverkats kraftigt, vissa branscher mer, såsom besöksnäringen och kollektivtrafiken. Att röra sig över landsgränserna är inte längre en självklarhet vilket påverkar hela samhället. Osäkerheter om den fortsatta utvecklingen är stor och pandemins slutliga effekter kommer ta lång tid att överblicka.

Region Norrbottens ekonomiska resultat för 2020 är positivt med 877 mnkr. Det är 438 mnkr bättre än budget och förklaras väsentligen med låg nettokostnadsutveckling i verksamheten samt ökade generella bidrag från staten. Under stor del av året har verksamheterna bedrivit covidvård och den planerade verksamheten har varit neddragen med minskade kostnader och förlorade intäkter som följd. Den under hösten 2019 påbörjade omställningen har också gett ekonomisk effekt under året. Det finansiella målet att balanskravsresultatet ska uppgå till en (1) procent av skatter, statsbidrag och utjämning uppnås med god marginal. Avsättning till resultatutjämningsreserv är möjlig att göra med 787 mnkr. Regionen har för första gången uppnått en positiv soliditet inklusive pensionsförpliktelsen som redovisas som ansvarsförbindelse.

En samlad bedömning av regionens finansiella mål och verksamhetsmål resulterar i bedömningen att Region Norrbotten, med hänsyn taget till omständigheterna (coronapandemin), har en delvis god ekonomisk hushållning.

Händelser efter årsskiftet

Coronapandemin är långt ifrån över. Vaccinering mot covid-19 är påbörjad och sker enligt Folkhälsomyndighetens prioriteringsordning. Vaccinations-takten styrs till stor del av vaccintillgången. Målsättningen är att alla de som rekommenderas vaccination i länet ska vara vaccinerade innan halvårsskiftet. Krisen är långt ifrån över och en viktig uppgift för regionen är att klara av att ha beredskap för nya utbrott samtidigt som vi ökar aktivitet och insatser i verksamheten. Regionen behöver dessutom, tillsammans med andra aktörer i samhället, stötta utsatta branscher och kulturliv samt bygga upp en mycket större beredskap för kommande kriser.

Under 2021 kommer en ny driftorganisation att implementeras i regionen. Syftet är att stärka primärvården, etablera en enhetlig struktur med länskliniker inom den specialiserade vården samt en enhetlig chefs- och ledningsmodell för att skapa förutsättningar att kunna ge en likvärdig vård i länet. Genom att ge den regionövergripande verksamheten ett uppdrag som beställare och kravställare mot funktionsområden inom division Regionservice ges möjligheter till en effektivare och mer ändamålsenlig verksamhet. En ny och effektivare organisation är också en av förutsättningarna för att kunna sänka Region Norrbottens kostnader till en långsiktigt hållbar nivå.

Händelser av väsentlig betydelse

Coronapandemin

Året präglas av coronapandemin som med sina snabba omvärldsförändringar har skapat nya spelregler och förutsättningar för individer och samhället. Pandemin har på verkat all Region Norrbottens verksamhet, oavsett om det handlar om vård, kultur eller något annat.

Regionens covid-verksamhet

När pandemin startade delades verksamheten i två spår, för smittade respektive icke smittade patienter. Regionala och lokala krisledningsgrupper aktiverades för att styra och koordinera verksamheten. En covid-akutmottagning öppnades i Sunderbyn och på alla sjukhusen öppnades covid-mottagningar och covid-avdelningar som bemannades med personal från andra verksamheter, både från det egna sjukhuset och övriga sjukhus i länet.

I takt med att fler personer konstateras vara smittade av viruset har Region Norrbotten fått pausa vård som kan vänta. Exempel på det är gynekologiska cellprover, mammografi, icke-akut tandvård och planerade operationer. Anledningen till att vård skjuts upp är att spara skyddsutrustning och att personal behövs på andra ställen. Samtidigt utförs vårdkontakter digitalt och per telefon i allt större utsträckning. På tre sjukhus öppnades covid-IVA som bemannades efter behov. Det beslutades att de svårast sjuka patienterna ska få vård på Piteå sjukhus. Operationsavdelningen stängdes tillfälligt och byggdes om till covid-verksamhet under våren.

I augusti kom dagen då inga patienter med covid-19 var inskrivna på sjukhus. Återställning till normal verksamhet påbörjades men under hösten tog smittspridningen fart igen vilket inneburit att viss planerad verksamhet åter fått dras ned.

I den utökade provtagning som påbörjades i juni har ca 118 100 PCR-tester och 17 700 serologi-tester hanterats. Första vaccineringen gjordes i slutet av december 2020 och en vaccinationsplan finns framtagen.

Ekonomiska effekter av coronapandemin under 2020

Verksamhetens intäkter och kostnader

Tabell: Kostnader för covid- verksamhet och intäktsbortfall

mnkr	
Intäktsbortfall	81
Personalkostnader	304
Övriga kostnader	145
Ombyggnationer	6
Investeringsutgifter	6
Summa	542

Regionen har kostnader och intäktsbortfall till följd av covid-19 med 542 mnkr. Regionen har erhållit ersättning för merkostnader samt för smittspårning och provtagning med 354 mnkr. Regionen har dessutom erhållit ersättning för sjuklönekostnader med 50 mnkr där regionen haft utökade kostnader för sjuklön med 40 mnkr. De minskade kostnaderna för neddragen planerad verksamhet är i storleksordningen 600 mnkr.

Under året har Region Norrbotten fått 5,4 miljoner kronor extra av Statens kulturråd. Stödet var en tillfällig förstärkning för att mildra de ekonomiska konsekvenserna av pandemin för de regionala kulturverksamheterna. Medlen har fördelats till teater-, dans-, litteratur-, bild- och form samt filmkulturellt område. Förstärkningen har även främjat länets kulturella infrastruktur genom möjliggjorda insatser för Norrbottens professionella kulturskapare.

Med anledning av coronapandemin har Länstrafikens passagerare minskat kraftigt. Passagerarintäkterna kopplat till stomlinjerna är 25 mnkr lägre än 2019. Regionala kollektivtrafikmyndigheten har fått 14 mnkr i kompensation från staten där regionens andel utgör 11 mnkr. Länstrafikens preliminära underskott uppgår till 24 mnkr, varav regionens andel, stomlinjenätet, utgör 18 mnkr. Region Norrbotten har under december 2020 förskottsbetalat 15 mnkr av dessa, slutliga regleringen blir under våren 2021.

Skatter och statsbidrag

Pandemins effekter på samhällsekonomin har inneburit lägre skatteintäkter. Regionens skatteintäkter har minskat med 108 mnkr, till stor del hänförligt till pandemin. Staten har kompenserat med extra statsbidrag med 81 mnkr.

Uppskjuten vård

Omfattningen av den uppskjutna vårdproduktionen till följd av coronapandemin och omställningen till covid-verksamhet är inte helt lätt att bedöma då produktionen under våren/sommaren minskade med ca 25 procent avseende operationer/åtgärder vilket motsvarar 2 100 operationer/åtgärder, 6 000 mammografiundersökningar och 3 800 gynekologiska cellprovskontroller. Tandvården ställde in 600 besök inom riskgrupper och 800 tandoperationer.

Verksamheten bedömde under hösten 2020 storleken på det uppdämda vårdbehovet. För att hantera den uppskjutna vården togs en återställningsplan fram där huvuddelen av vårdproduktionen bedöms klaras i den egna organisationen och där nya arbetssätt och samverkan kommer att spela en stor roll. Det handlar om ökade möjligheter till digitala vårdmöten, bättre samplanering och nyttjande av interna resurser samt ökad samverkan med den kommunala hälso- och sjukvården och omsorgen. Utöver detta behöver regionens verksamheter öka produktionen genom köp av extern kapacitet och kostnaden för det beräknas till drygt 56 mnkr för 2021.

Bedömningen är fortfarande att återställningsplanen från hösten håller trots den ökade smittspridningen, ökad covid-verksamhet och till viss del neddragen verksamhet.

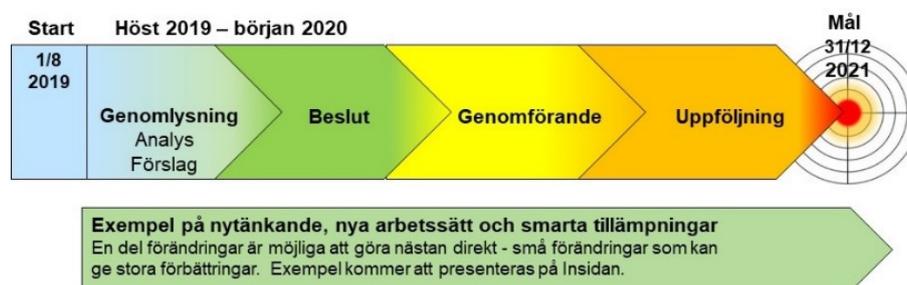
Omställningen

Region Norrbotten har under flera år jobbat för att anpassa kostnaderna till en nivå som intäkterna tillåter. Trots det har kostnader ökat snabbare än intäkterna och divisionerna har haft stora underskott.

I regionstyrelsens plan 2020-2022 finns uppdraget att uppnå en ekonomi i balans. Fokus ligger på att skapa en långsiktigt hållbar verksamhet och ekonomi.

Under 2019 inleddes det stora arbetet Omställningen. Det handlar om att skapa villkor som leder till en långsiktigt hållbar ekonomi. Men även organisation och verksamhet måste anpassas, samtidigt som tillgängligheten blir bättre och en bra patientsäkerhet bibehålls. I det här arbetet berörs alla verksamheter och medarbetare och alla behöver bidra med sina insatser för att få ett framgångsrikt resultat.

Omställningens arbete genomförs utifrån en fastställd ordning. Figuren nedan visar de fyra stegen.

Under 2020 har genomlysningar pågått parallellt med arbetet med att ställa om verksamheterna för att hantera pandemin och bedriva covid-vård:

- Ett 100-tal interna genomlysningar är klara, till exempel materialförsörjning, inköp och upphandling, regionfastigheter, sjukresor och ytterfalls-kostnader
- Översyn av lednings- och stabsorganisationen - konsultrapport
- Översyn och kartläggning av Region Norrbottens sjukvårdssystem – konsultrapport
- Genomlysning av Länservice försäljningsverksamhet - konsultrapport
- Ett stort antal synpunkter och förslag från regionens medarbetare har lämnats in via Omställningsportalen på regionens insida.

Ekonomisk effekt av omställningen

Omställningen innebär att kostnadsminskningar och intäktsökningar om totalt 700 mnkr ska genomföras. Hittills har 313 mnkr tagits hem, 93 mnkr 2019 och 220 mnkr 2020. Under 2021 fortsätter arbetet med att få en ekonomi i balans i divisionerna. Dessutom ska stab- stöd- och serviceorganisationen effektiviseras. Sammantaget beräknas kostnadsminskningen till ca 200 mnkr 2021. Under 2022 ska ytterligare budget minskningar genomföras med 122 mnkr enligt beslut i strategiska planen.

Digitalen och digitala vårdtjänster

Covid-19-pandemin har skyndat på den digitala utvecklingen såväl nationellt som regionalt. Digitala tjänster har varit ett viktigt verktyg för att hantera pandemin och minska smittspridning. I februari lanserades Digitalen som är regionens nya digitala ingång för vårdärenden. Andra digitala tjänster som lanserats under 2020 är utökad användning av webbtidbok, ny lösning för digitala videobesök samt nya verktyg för hemmonitorering. Även nya arbetssätt har snabbt etablerats i vårdverksamheten som en följd av anpassning till en ny verklighet på grund av covid-19-pandemin.

Nära vård

Under året har arbetet fortsatt med att utveckla vården att bli mer nära vård för patienterna. Arbetet syftar till att stärka tillgänglighet, kontinuitet och personcentring i vården. Samverkan med kommunerna är en central del i detta, vilket blivit extra tydligt under pandemin. Särskilt angeläget har varit att stärka hemsjukvården för att undvika att äldre, och andra personer i riskgrupper, utsätts för onödig smittrisk. Dessa grupper ska i möjligaste mån få sina vårdbehov tillgodosedda i hemmet eller på särskilt boende. I de flesta kommunerna har lokalt anpassade primärvårdslösningar tagits fram för hembesök alternativt distansbesök via video eller telefon. Hemsjukvården har förstärkts med högre läkarmedverkan och bättre tillgänglighet för konsultation. Ambulansen konsulterar bakjour/primärvård innan äldre och sköra patienter körs till sjukhus för att säkra att inte onödig kontakt och inläggning görs.

Regionens formella samverkan med kommunerna sker via den politiska samverkansberedningen och på tjänstepersonsnivå via länsstyrgruppen. För att stärka fokuset på nära vård temat har länsstyrgruppen under året delats upp i två grupperingar. Den ena gruppen arbetar enbart med utvecklingen av nära vård medan den andra fokuserar på övriga samverkansfrågor.

Filialer och servicepunkter

För att öka tillgängligheten till vård i glesbygd gjorde regionen under 2020 en satsning på etablering av filialer och servicepunkter på ett flertal orter. På filialer finns möjlighet till medicinsk bedömning och åtgärd. Bemanningen består av sjuksköterska/läkare och eventuellt också andra yrkeskategorier. Filialer är öppna minst en dag per vecka. På servicepunkter finns möjlighet till provtagning och hjälp med enklare vårdbehov. De bemannas av en sjuksköterska eller undersköterska. Servicepunkterna bedrivs antingen i en fast lokal eller som en mobil lösning och har öppet minst en gång varannan vecka. Under 2020 etablerades 8 filialer och 11 servicepunkter i regionen. Enheterna är utformade utifrån lokala förutsättningar och utgör en viktig del i utvecklingen av en god, nära och jämlik vård i Norrbotten.

Kunskapsstyrning

Kunskapsstyrning handlar om att utveckla, sprida och använda bästa kunskap. Målet med kunskapsstyrning är att bästa kunskap ska finnas tillgänglig och användas i varje patientmöte. För att det ska bli verklighet behöver regionerna utveckla ett system för lärande och fördjupa samarbetet internt, med andra regioner och på nationell nivå. Region Norrbotten har under året lämnat remissvar på totalt tio personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp. Av dessa har sex vårdförlopp (höftledsartros, reumatoid artrit, stroke/TIA, schizofreni, kronisk obstruktiv lungsjukdom och sepsis) reviderats och godkänts för implementering inom regionerna. Totalt finns 26 nationella programområden. Under året har personer/funktioner identifierats för motsvarande 26 lokala programområden utifrån tidigare etablerad representation i nationella, sjukvårdsregionala och lokala grupperingar. En generisk uppdragsbeskrivning för de lokala programområdena har färdigställts och arbetet med att starta upp lokala programområden kommer att ske under 2021.

Nationella överenskommelser

Staten avsätter ett antal riktade statsbidrag i syfte att stimulera huvudmännen att vidta angelägna utvecklings- och förbättringsåtgärder inom hälso- och sjukvården. För att få del av vissa av dessa medel krävs att huvudmännen uppfyller grundläggande krav samt prestationskrav. På grund av pandemin togs exempelvis prestationskraven för ökad tillgänglighet bort från april.

För 2020 finns följande överenskommelser: En kvalitetssäker och effektiv sjukskrivningsprocess, en omställning av hälso- och sjukvården med fokus på primärvården, ökad tillgänglighet och jämlikhet i mödrahälso- och förlossningsvården samt förstärkta insatser för kvinnors hälsa, ökad tillgänglighet i hälso- och sjukvården, insatser inom området psykisk hälsa, jämlik och

effektiv cancervård med kortare väntetider samt om patientsäkerhet och nationella kvalitetsregister mm. Regionen erhåller 271 mnkr för dessa 2020.

Till dessa tillkommer år 2020 särskilda överenskommelser med anledning av pandemin gällande testning, provtagning och smittspårning.

Avtal om framtidens vårdinformationssystem

Ett väl fungerande vårdadministrativt stöd är en grundläggande förutsättning för att vården ska fungera. Det utgör plattformen för journalföring, vårdplanering, statistik och uppföljning. Region Norrbottens vårdadministrativa stöd (VAS) har nått slutet av sin livslängd och måste bytas ut. Införandet av ett nytt system är ett mycket omfattande projekt både resurs- och tidsmässigt. Regionen har sedan 2016 bedrivit ett förberedelsearbete för att hitta ett alternativ som passar regionens behov. Detta har skett inom ramen för en samverkansgrupp med sammanlagt nio regioner som är i skede att byta system. Avtal är nu tecknat med leverantör för att påbörja införandet av systemet med driftsättning under 2023.

Barnkonventionen

Den 1 januari 2020 började barnkonventionen gälla som svensk lag. Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter förtydligar de ansvar som Region Norrbotten har gällande barnets rättigheter, lagen får företräde framför myndighetskrifter och förordningar. Arbetet med att implementera barnkonventionen är bara påbörjad och under 2020 togs viktiga beslut som att ärenden till politiken ska ha en prövning av barnets bästa om ärendet direkt eller indirekt rör barn.

Region Norrbotten utvecklar sitt jämställdhetsarbete

Region Norrbotten är en av fem regioner som under två år deltagit i satsningen Modellregioner. Syftet med deltagandet har varit att utveckla regionens jämställdhetsarbete med fokus på jämställdhetsintegrering som strategi. Bakom satsningen står Sveriges kommuner och regioner (SKR).

Modellregionsarbetet har bland annat bidragit till att det nu är beslutat att Region Norrbotten alltid fattar jämställda beslut, vilket innebär att samtliga ärenden som når Regionstyrelsen inkluderar en könskonsekvensanalys, dvs hur beslutet påverkar olika grupper av kvinnor och män. Det i sin tur har stor påverkan på en mer jämställd resursfördelning och jämställd service.

Riktlinje för jämställdhetsintegrering samt Anvisning för jämställdhetsintegrering har tagits fram i syfte att stärka den gemensamma riktning som regionen bör ha i uppdraget med att få in jämställdhetsperspektivet i hela organisationen. I huvudfokus för uppdraget med jämställdhetsintegrering är regionens styr – och ledningssystem, något som är en framgångsfaktor i arbetet. Målsättningen med jämställdhetsintegreringen är att jämställdhetsperspektivet genomsyrar hela organisationen, ett arbete som kräver tid, kompetens och fortsatt prioritering.

Regional utveckling och kultur

Norrbottnen som under flera år haft en stark utveckling avseende näringsliv och kulturliv fick liksom många andra regioner känna av den snabba inbromsningen då pandemin bröt ut. I länet har främst besöksnäringen, restauranger och kulturlivet drabbats. I början av året var kompetensförsörjning och svårigheten att rekrytera rätt kompetens högt på agendan. Det bedöms också vara anledningen till att länet har klarat sig relativt bra avseende varsel och arbetslöshet.

Under året påbörjades arbetet med att formulera nya EU-program. De är viktiga för att säkerställa externt utvecklingskapital till länet. En ny fond för en rättvis omställning introducerades av EU med fokus på stålindustrins värdekedja. Effekterna av pandemin har också visat hur internationellt Norrbotten är. Både avseende besöksnäringen men också avseende samarbetspartners och nyckelkompetenser för näringslivet. Gränssamarbetet och den fria rörelsen över gränser påverkades också av pandemin. Att kunna röra oss fritt över landsgränserna var inte längre en självklarhet. Påverkansarbetet har utvecklats vidare med flera konkreta frågor som strandskydd, elnätsanalyser och Norrbotten som ett rymdlän.

Kollektivtrafiken har drabbats hårt av pandemin med ett minskat resande och därmed minskade intäkter. Samtidigt startade tågpendeln mellan Boden och Luleå. Även kultursektorn har drabbats hårt av pandemin. Många är de kulturutövare som drabbats när föreställningar ställts in eller skjutits upp. Tack var en kreativitet och en förmåga att ställa om har delar av kulturutbudet blev digitalt. Regionens kulturinstitutioner har ställt om och provat andra lösningar. Det gjorde att många kunde ta del av kulturen. För att stötta kulturutövarna har regionen kunnat dela ut arbetsstipendier till ett sextiotal utövare inom kulturella och kreativa näringar.

Under året har digitaliseringen tagit stora språng och den digitala mognaden har ökat. Den digitala infrastrukturen har fungerat väl och klarat av det ökade trycket som kommer av digitala möten och hemarbete.

Under året aviserade näringslivet flera större investeringar som en del i den gröna omställningen. Det finns goda möjligheter för de som vill ställa om till hållbara lösningar att testa och utveckla produkter och tjänster i Norrbotten. Den internationella konferensen DemoNorth genomfördes i februari på temat arktiska testbäddar.

Översikt över verksamhetens utveckling

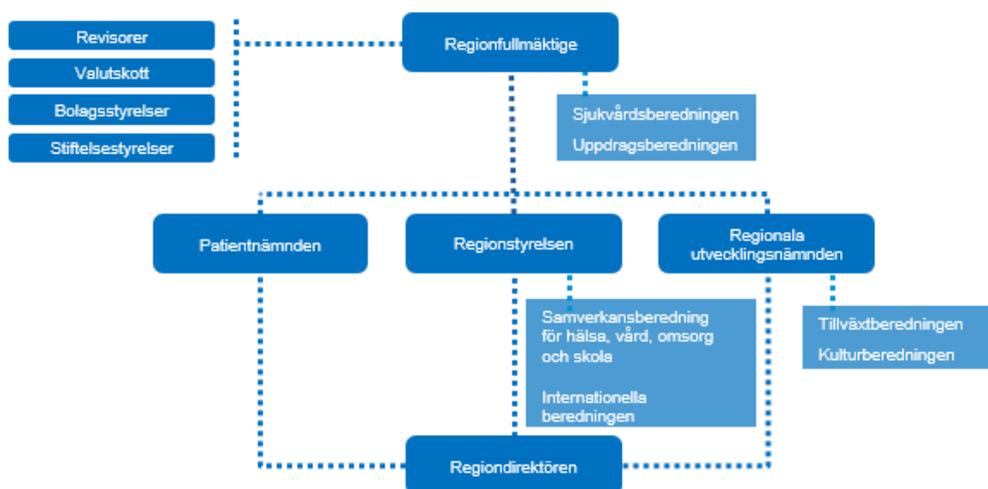
	2020	2019	2018	2017	2016
Invånare	249 614	250 093	250 497	251 295	250 570
Utdebitering	11,34	11,34	11,34	11,34	11,34
Från resultaträkningen					
Verksamhetens nettokostnad, mnkr	-7 950	-8 250	-7 988	-7 744	-7 628
Skatt, statsbidrag och utjämning, mnkr	8 972	8 460	8 208	8 023	7 781
Finansnetto, mnkr	-144	386	-70	23	45
Resultat, mnkr	877	596	150	302	198
Balanskravsresultat	948	129	268	295	197
Verksamhetens nettokostnadsförändring, procent	-3,6	3,3	3,2	1,5	5,5
Förändring skatteintäkter, procent	-0,9	2,2	1,4	3,5	16,2
Förändring statsbidrag och utjämning, procent	29,7	5,9	5,7	1,6	1,7
Förändring skatt, statsbidrag och utjämning, procent	6,0	3,1	2,3	3,1	12,8
Investeringar, lån, likviditet					
Nettoinvesteringar, mnkr	417	370	407	269	276
Låneskuld, mnkr	0	0	0	0	0
Likvida medel exkl. bolag, mnkr	2044	896	1 088	1 421	1 025
Kortfristig placering av likvida medel	201	200			
Pensionsfond, bokfört värde, mnkr	4 598	4 452	3 763	3 093	2 916
Pensionsfond, marknadsvärde, mnkr	4 598	4 452	3 763	3 206	2 998
Soliditet					
Eget kapital i procent av totala tillgångar, blandmodell	43	40	37	37	35
Eget kapital i procent av totala tillgångar, fullfondering	1	-11	-22	-27	-37
Personal					
Antal anställda 31/12	6 982	7 165	7 236	7 181	7 205
Antal årsarbetare	5 948	6 238	6 215	6 291	6 332

Nettokostnad för Region Norrbottens verksamhet, kr/invånare efter verksamhetsområde och år ¹	2019	2018	2017	2016	2015
Primärvård	5 362	5 162	5 070	5 009	4 813
Specialiserad somatisk vård	16 218	15 797	15 106	15 213	14 471
Specialiserad psykiatrisk vård	2 215	2 036	2 089	2 083	2 038
Övrig hälso- och sjukvård	2 871	2 715	2 575	2 574	2 411
Politisk verksamhet avseende hälso- och sjukvård	240	240	243	248	228
Läkemedel inom läkemedelsförmånen	2 835	2 747	2 614	2 602	2 495
Summa hälso- och sjukvård exklusive tandvård, regional utveckling	29 741	28 697	27 697	27 729	26 456
Tandvård	888	794	752	722	681
Regional utveckling	1 268	1 345	1 361	1 261	1 229

¹ Källa: Kommun- och Landstingsdatabasen Kolada, Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA). Senaste tillgängliga data är 2019.

Styrning och uppföljning

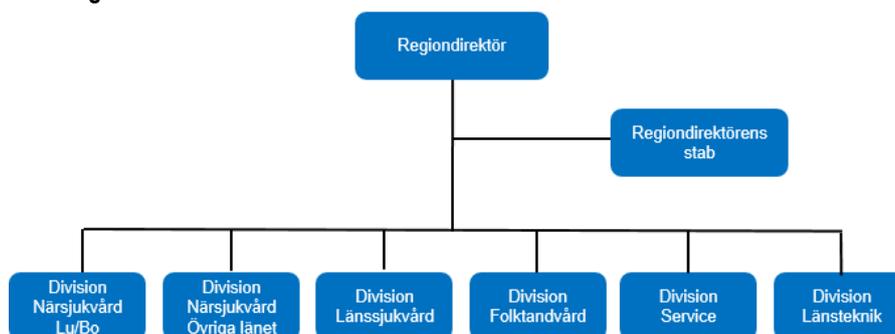
Politisk organisation

Region Norrbotten är en politiskt styrd organisation där politiker och tjänstemän har olika ansvar och roller. Den politiska ledningen fattar beslut och tjänstemannaledningen driver verksamheterna utifrån fattade beslut.

Regionfullmäktige är regionens högsta beslutande organ. Regionstyrelsen leder och samordnar förvaltningen av regionens angelägenheter. Utöver att leda och samordna ska Regionstyrelsen också ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Övriga nämnder är Regionala utvecklingsnämnden och Patientnämnden.

Driftsorganisation

De politiska besluten verkställs av en tjänstemannaorganisation. Ledningarna för politiker respektive tjänstemän samarbetar för att styra arbetet inom regionen.

Region Norrbotten har ett omfattande uppdrag; hälsa, sjukvård och tandvård, kultur, kollektivtrafik och regional utveckling. Regionen har ett brett samarbete med andra aktörer i samhället – myndigheter, kommuner, företag, organisationer - för att skapa de bästa förutsättningarna.

Regionen har under 2020 anlitat privata utförare genom avtal inom helikoptertransporter, flygambulans och neuropsykiatriska utredningar..

Regionen arbetar för länets utveckling även utanför den egna organisationen. Mer att läsa om detta finns på sidorna 62-65. Då de delägda bolagens omsättning/balansomslutning inte är betydande i förhållande till regionens, föreligger ingen skyldighet att upprätta sammanställd redovisning enligt Lag om kommunal redovisning (LKBR 12 kap.)

Balanserad styrning

Region Norrbotten tillämpar balanserad styrning vilket innebär att verksamheten beskrivs, planeras och följs upp utifrån fem perspektiv:

Samhälle

Medborgare

Verksamhet

Medarbetare

Ekonomi

Samma modell används på alla nivåer i regionen, på så sätt skapas en tydlig logik i styrningen från politik till verksamhet.

Regionfullmäktige har inom respektive perspektiv fastställt strategiska mål. Utifrån dessa fastställer regionstyrelse, regional utvecklingsnämnd och patientnämnd framgångsfaktorer, indikatorer, mått och mål för måluppfyllelse.

Strategiska mål är strävansmål som tydliggör vad regionen behöver inrikta sig på för att nå visionen. De strategiska målen är fastställda av regionfullmäktige som också har lyft fram framgångsfaktorer för att nå de strategiska målen.

Styrmått är målsatta mätvärden som ska bidra till värderingen av de strategiska målen.

Kontrollmått är kompletterande mått som ska bidra till värderingen av resultaten och utvecklingen av de strategiska målen. Dessa fastställs av regiondirektören.

Måluppfyllelsen i perspektiven följs upp i två delårsrapporter och årsredovisning. I denna årsredovisning finns redovisas måluppfyllelsen på sidorna 27-37

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Omvärldsanalys

Samhällsekonomi och pandemins effekter

Coronapandemin har på några månader fått globalt omfattande effekter även på ekonomin. Osäkerheter om den fortsatta utvecklingen är stor och pandemins slutliga effekter kommer ta lång tid att överblicka. I världsekonomin sker en snabb nedgång i produktion och sysselsättning till följd av pandemin. Den svenska ekonomin som försvagades redan 2019, drabbas nu av både

sjunkande inhemsk efterfrågan och fallande export. Sveriges kommuner och regioner (SKR) bedömer att konjunkturutsikterna stärks andra halvåret 2021 och än mer 2022 då vaccinering mot covid-19 inleds i Sverige och globalt. Den försvagade konjunkturen ger en minskning av antalet arbetade timmar som är basen i kommunernas och regionernas skatteunderlag och därmed skatteintäkter. Enligt prognoserna i december ökar skatteintäkterna 2021-2023 jämfört med Region Norrbottens strategiska plan 2021-2023.

Under 2020 sköt staten till stora tillfälliga statsbidrag till följd av pandemin. Kommuner och regioner har därmed, pandemin till trots, fått ett starkt resultat under 2020 och det gör att sektorns finansiella sparande för första gången på tio år går med plus. Att sektorn nu fått så stora tillskott gör inte att ekonomin på sikt blivit bättre. De långsiktiga demografiska utmaningarna med ökade välfärdsbehov kvarstår.

Det är fortfarande svårt att överblicka hur stora kostnaderna för hälso- och sjukvården kommer att bli. Det är inte bara kostnadsökning och intäktsbortfall under den akuta krisen som regionerna har att hantera, merkostnaderna de kommande åren, för att hantera den uppskjutna vården, är mer svåröverblickbara. Då smittspridningen ökat markant under hösten och vintern 2020 föreslår regeringen att de 4 miljarder som skulle gå till regionerna för uppskjuten vård 2021 fördelas med 2 miljarder kronor för merkostnader för covidvård under 1:a halvåret 2021 och 2 miljarder för att hantera uppskjuten vård 2021. Covidmedlen kan även användas för uppskjuten vård. För 2022 avsätts 4 miljarder för uppskjuten vård. Medlen fördelas till regionerna befolkningsbaserat.

Länets befolkningsstruktur och befolkningsutveckling påverkar efterfrågan på Region Norrbottens tjänster och ligger till grund för storleken på skatteintäkter, generella statsbidrag och skatteutjämning, då de baseras på invånarantalet.

Befolkningsstruktur

En utmaning för regionen utifrån finansiering, kompetensförsörjning och för efterfrågan på hälso- och sjukvård är att befolkningens ålderssammansättning förändras.

Verksamheten behöver anpassas till en äldre befolkning och en ökning av antalet äldre-äldre (80 år och äldre). Samverkan mellan både vårdgivare och mellan regionen och kommunerna blir allt viktigare för att tillgodose välfärd och hälso- och sjukvård. Stora insatser sker inom digitaliseringens område för att förenkla och effektivisera vården. Det handlar också om att motsvara befolkningens ökade förväntningar på individuellt anpassade tjänster.

Skillnaderna i länets åldersstruktur är betydande mellan Norrbotten och riket och mycket stor mellan länets kommuner. 2019 var andelen 65 år och äldre 4,2 procentenheter högre i Norrbotten än i riket, 24,2 procent jämfört med 20 procent. Bara Kiruna (21,2 procent) och Luleå (20,8 procent) hade en andel

äldre i befolkningen som låg omkring rikets 20 procent. Övertorneå, Överkalix samt Pajala låg på 10 i topp-listan bland kommunerna i Sverige med den äldsta befolkningen, med drygt 34 procent av invånarna över 65 år. Att vi lever längre och blir allt äldre är av stor betydelse för hälso- och sjukvården, eftersom kostnaderna för slutenvård ökar kraftigt från 65 års ålder. Andelen äldre används ofta som mått på resursbehov för vård.

Befolkningsutveckling

Norrbotten har rikets minsta befolkningsökning under den senaste 10-årsperioden, år 2010-2019. Det är de större orterna i länet som har ökat sin befolkning. Att befolkningen ökat (1 074 personer) förklaras framförallt av ett positivt utrikesflyttnetto, det vill säga invandring. Luleå och Kiruna har dessutom haft ett positivt födelseöverskott, med fler födda än döda. Unga kvinnor lämnade länet i betydande högre utsträckning än unga män².

	2020	2019	2018	2017
Befolkning	249 614	250 093	250 497	251 295
Befolkningsförändring	-479	-404	-798	725

Under 2020 minskade den norrbottniska befolkningen med - 479 personer. Därmed var 249 614 personer folkbokförda i Norrbotten. Länet hade ett födelseunderskott – det vill säga fler avlidna än födda (-695 personer). Det var även ett inrikes flyttunderskott, där inflyttade till Norrbotten var -696 personer lägre än antalet utflyttade till övriga Sverige. Utrikesflyttnettot var däremot positivt (+ 869 personer), men inte tillräckligt för att täcka för den större inrikes utflyttningen och födelseunderskottet.

I Sverige minskade Norrbotten sin befolkning 2020, tillsammans med Västernorrlands, Blekinges och Dalarnas län. Övriga län ökar. Bland kommunerna i länet ökade befolkningen i Luleå (444 personer). Övriga tretton kommuner i länet minskade befolkningen under året. I förhållande till befolkningsmängd var minskningen störst i följande tre kommuner: Arjeplog (-2,5 procent), Övertorneå (-1,9 procent), och Jokkmokk (-1,5 procent). Inte någon kommun visar ett födelseöverskott – det vill säga fler födda än avlidna.

Befolkningsminskningen i länet var störst bland personer i åldern 25-29 år. I Överkalix var 34,8 procent 65 år eller äldre, i Pajala 35,1 procent. Högst andel 65 år och äldre hade Övertorneå med 36,5 procent av befolkningen. Lägst andel 65 år och äldre hade Luleå, 20,9 procent av befolkningen.

² 2010-2019 var inrikes flyttnetto bland 18-24 åringarna i länet -3 195 personer, varav 67 procent var kvinnor.

Insatser för att Norrbotten ska vara ett attraktivt län att bo, leva och verka i är viktigt utifrån den svaga befolkningsutvecklingen och den arbetskraftbrist som rådet i samhället i stort. Region Norrbotten behöver vara en attraktiv arbetsgivare och få tillräckligt många att söka sig till vårddyrket.

Folkhälsan i länet

Att nå en förbättrad folkhälsa är en angelägen framtidsfråga för Region Norrbotten. Genom att stödja befolkningen med hälsofrämjande, sjukdomsförebyggande åtgärder och tidiga insatser arbetar Region Norrbotten för att främja liv och hälsa i befolkningen. Ökade insatser för goda levnadsvanor är en viktig nyckel till ett bättre hälsoläge i länet. Det är också angeläget för hälso- och sjukvården, och övrig offentlig verksamhet, för att klara av den demografiska utvecklingen med mer begränsade resurser.

Folkhälsostrategiska åtgärder tillsammans med kommunerna och Länsstyrelsen i Norrbotten

Cirka 90 procent av befolkningen i Sverige uppger att hälsa är mycket viktig. En god hälsa är också en viktig förutsättning och resurs för utbildning, arbete och försörjning. En god folkhälsa innebär att så många i befolkningen som möjligt har en bra fysisk och psykisk hälsa och att hälsan är jämt fördelad mellan olika grupper i samhället. Trots att folkhälsan generellt sett har förbättrats över tid, växer skillnaderna mellan grupper med olika livsvillkor.

För att förbättra hälsan i länet driver Region Norrbotten insatser för att göra hälsan mer jämlik och jämställd för hela befolkningen. Som grund ligger god kunskap om hälsan och dess fördelning mellan grupper i befolkningen. Region Norrbotten har tillsammans med länsstyrelsen och Norrbottens Kommuner antagit en folkhälsostrategi för länet, liksom en gemensam handlingsplan för dess genomförande, i syfte att åstadkomma en bättre och mer jämlik och jämställd hälsa till år 2026. Utifrån det arbetet har Region Norrbotten tagit fram en detaljerad handlingsplan som beskriver hur organisationen under åren 2018-2022 ska arbeta för att förverkliga strategin i den egna verksamheten.

Coronapandemins påverkan på folkhälsan

Hur den pågående pandemin kommer att påverka folkhälsoläget i Sverige och länet är dock för tidigt att säga. Hälsoutvecklingen behöver fortsätta följas framöver. Den arbetslöshet och ekonomiska utsatthet, som följer i samband med covid-19, medför en ökad risk för att skillnader i hälsa mellan olika grupper blir större.

Folksjukdomar i Norrbotten

Hjärtinfarkt, stroke, fetma, cancer och psykisk ohälsa är några av våra största folksjukdomar som står för en stor del av sjukdomsburden i Sverige och i länet. Trots att insjuknande och dödsfall minskat över tid, har kvinnor såväl som män i Norrbotten högst andel insjuknande i *hjärtinfarkt* jämfört med snittet för riket. Norrbotten har också fortsatt den kortaste medellivslängden i

riket bland män och kortare än genomsnittet bland kvinnor. Män i Norrbotten blir i genomsnitt 79,5 år och kvinnor 83,2 år.

Fetma har ökat gradvis i befolkningen i Norrbotten sedan 2006 och är mer vanligt förekommande i jämförelse med riket, även bland ungdomar. Den höga andelen barn och ungdomar i länet som har övervikt/fetma blir en av framtidens stora utmaningar då kopplingen är tydlig till ökad risk för många kroniska sjukdomar. Ett samhälle som främjar goda kostvanor och fysisk aktivitet blir viktigt för en hållbar framtid.

Ungefär 1 500 norrbottningar får varje år en *cancerdiagnos*. Antal per 100 000 som insjuknar i cancer är lägre än snittet för riket. Med stigande ålder ökar risken att insjukna. Risken att få cancer, mätt i antal per 100 000 invånare, har varit ökande både i riket och länet senaste decenniet. Antalet som dör i cancer har dock hittills varit relativt konstant genom att fler kan botas.

Befolkningen i Norrbotten har lägst andel pågående sjukfall på grund av *psykiska diagnoser* av samtliga län i riket. Det är dock den sjukskrivningsorsak som är vanligast förekommande med drygt en tredjedel av samtliga sjukfall, och den som har vuxit snabbast i Norrbotten såväl som i riket under en längre period. När befolkningen själv får rapportera om nedsatt psykiskt välbefinnande hör Norrbotten till de län som har lägre andel med nedsatt psykisk hälsa och lägre andel stressade. År 2018 uppgår 15 procent av befolkningen i länet nedsatt psykiskt välbefinnande, vilket är signifikant lägre än rikets genomsnitt på 17 procent. Psykisk hälsa och psykosomatiska besvär bland ungdomar har försämrats, ett mönster som ses i Sverige som helhet.

Näringslivsstruktur

Det finns inomregionala skillnader i länet då näringslivsstrukturen skiljer sig åt mellan våra 14 kommuner. Det norrbottniska näringslivet har en stark grund i basnäringarna vilket medför en relativt stor konjunkturkänslighet.

Basnäringen i Norrbotten innefattar, areella näringar³, gruvnäringen, vattenkraften, besöksnäringen och stålindustrin. Norrbotten uppvisar större könssegregering, med fler enkönade arbetsplatser än det nationella genomsnittet. Om länet kan bryta den könssegregerade arbetsmarknaden innebär det större möjligheter till matchning av rätt kompetens på arbetsmarknaden och att fler kvinnor stannar kvar i Norrbotten.

Internationaliseringen är en stor del i det norrbottniska näringslivet. Industrierna och testverksamheten ingår de globala värdekedjorna och besöksnäringen har bland annat internationella gäster som målgrupp. Detta har blivit

³ Areella näringar är ett samlingsbegrepp för näringar som använder biologiska och naturgeografiska resurser på land och i vatten. Hit räknas således jordbruk, skogsbruk, fiskerinäringen, jakten och rennäringen

särksilt tydligt under pandemin med stora reserestriktioner. Även länets etablerings- och investeringsarbete har en stark internationell prägel.

Kompetensförsörjning

I december 2020 var arbetslösheten⁴ i Norrbotten 6,9 procent i åldersgruppen 16-64 år. Arbetslösheten för kvinnor var 6,4 procent och män 7,3 procent. Arbetslösheten i Norrbotten är lägre än i övriga riket för både kvinnor och män. Trots att länet har en viss arbetslöshet finns det bristyrken. Alla behöver ges möjlighet att delta utifrån sina förutsättningar, genom t ex validering av befintlig kompetens vilket ger vinster för individen och samhället. Att få unga att göra inträde på arbetsmarknaden tidigare⁵, äldre att arbeta längre, att få fler utrikesfödda i arbete, och få fler kvinnor i arbete är utmaningar enligt SCB, för att möta krav på ökade välfärdsinsatser framöver.

Länets unga behöver i större utsträckning motiveras att fullfölja en gymnasieutbildning och också uppmuntras gå vidare till eftergymnasial utbildning, vilket särskilt gäller pojkar och unga män men också flickor och pojkar ur olika sociala skikt. Det är även viktigt att utbildningssystemet gör det möjligt för individen trots olika livsomständigheter att studera när som helst under livet.

Högre utvecklingstempo

För att bibehålla eller öka kvaliteten i vården, hantera den demografiska utvecklingen, ha kostnadskontroll och möta nya förväntningar behöver bland annat vård och omsorg ges på nya sätt. Vården behöver därför genomgå stora förändringar de närmaste åren, både vad gäller arbetssätt och på vilket sätt vårdens tjänster erbjuds befolkningen. Den högre hastigheten för hur ny kunskap produceras ställer krav på att utbildning, forskning och utveckling är väl integrerade i verksamheten.

Tillgänglig infrastruktur

Norrbotten är till ytan Sveriges största län med 14 kommuner i varierande storlek och med olika förutsättningar. En funktionell infrastruktur med god tillgänglighet och en väl fungerande kollektivtrafik är en viktig faktor för att respektive arbetsmarknadsregion i Norrbotten ska vara en väl fungerande enhet och därmed bidra till Norrbottens utveckling. En väl utbyggd och driftsäker digital infrastruktur innebär en hög digital tillgänglighet. De närmaste åren kan vi förvänta oss stora förändringar genom digitalisering inom bland annat hälso- och sjukvård, offentliga tjänster, handel och transporter. Digitalisering skapar även möjligheter till ett mer socialt sammanhållet sam-

⁴ Källa: Arbetsförmedlingen, öppet arbetslösa samt i program

⁵ Idag går många ungdomar vidare till eftergymnasiala studier och etablerar sig således på arbetsmarknaden betydligt senare än ungdomar gjorde för cirka 20 år sedan. Om det finns möjlighet till snabbare övergång från studier till arbete skulle det leda till en ökad sysselsättning bland ungdomar (SCB Sysselsättningen 2030 – kan dagens försörjningsbörda bibehållas (2012).

hülle och mindre klimatpåverkan genom ett minskat behov av resor och transporter.

Finansiella risker och riskhantering

De finansiella riskerna och modell för riskhantering regleras i Region Norrbottens finanspolicy.

Ränterisk och finansieringsrisk

Region Norrbotten har inga egentliga ränterisker då regionen inte har räntebärande låneskulder. Den finansiella kostnaden uppgår till 92 mnkr för 2020 och avser ränta på pensionsavsättningen.

Borgensåtaganden

Regionen Norrbotten har tecknat solidariska borgensutfästelser för Kommuninvest i Sverige AB samt AB Transitio. För båda utfästelserna är det slutliga ansvarsförbindelseåtagandet reglerat i regressansvarsavtal. För Landstingens ömsesidiga försäkringsbolag har regionen som delägare ett borgensansvar som motsvarar tio gånger den premie som regionen haft att erlægga under det år förlusten uppkommit.

Marknadsvärdesrisk i finansiella placeringar

Det övergripande målet med regionens kapitalförvaltning är att kunna betala regionens åtaganden avseende intjänade pensioner. Region Norrbotten har sedan 1997 långsiktigt avsatt medel för pensionsändamål.

För att möta de kraftigt ökade pensionsutbetalningarna från ca år 2040 ska pensionsmedlen ökas med hjälp av nya avsättningar och genom hög avkastning på avsatta medel. För att nå hög avkastning placeras en stor andel av pensionsmedlen i aktiefonder och samtidigt används en modell för riskbegränsning för att minska förlusterna vid kraftiga börsfall. Riskbegränsningen styr hur stor del av portföljen som kan placeras i aktiefonder. I takt med att pensionsportföljens värde ökar höjs skyddsnivån i portföljen och värdeökningen säkras.

Tabell: Risköversikt

	2020-12
Portföljens marknadsvärde	4 598 mnkr
Högsta värdet under de senaste 24 månaderna	4 730 mnkr
Skyddsnivå (85 procent av högsta värdet senaste 24 månaderna)	4 021 mnkr
Riskbuffert	578 mnkr
Aktuell marginal	12,6 %
Maximal aktieandel	48 %
Aktuell aktieandel	43 %

Målet är att andelen aktiefonder ska justeras så att aktieportföljens värde inte riskerar att understiga 85 procent av det högsta värdet de senaste 24 månaderna. Marknadsvärdet vid årsskiftet ligger 578 mnkr över skyddsnivån vilket betyder att tillgångarna kan minska 12,6 procent i värde innan de når

skyddsnivån. Sannolikheten att gå under skyddsnivån någon gång på ett års sikt med nuvarande portföljsammansättning bedöms vara låg. En risksimulering ger att den högsta tillåtna aktieexponering är 48 procent. Aktuell aktieexponering uppgår till 43 procent och understiger därmed maximal andel enligt riskmodellen med 5 procentenheter.

Pensionsåtaganden

Tabell: Pensionsåtaganden och förvaltade pensionsmedel

	2020-12	2019-12
Mnkr		
Pensionsförpliktelser		
Avsättning i balansräkning	3 523	3 311
Ansvarsförbindelse	4 158	4 372
Summa pensionsförpliktelser inklusive löneskatt	7 681	7 682
Förvaltade pensionsmedel		
Anskaffningsvärde inkl. depåkonto	4 320	4 104
Värdering till verkligt värde:	278	348
Marknadsvärde	4 598	4 452
Återlånade medel (skillnad mellan pensionsförpliktelser och förvaltade pensionsmedel)	3 083	3 230
Konsolideringsgrad (Andel av pensionsförpliktelserna som täcks av förvaltade pensionsmedel)	60 %	58 %

Regionens totala pensionsförpliktelser uppgår till 7 681 mnkr, varav 4 158 mnkr finns utanför balansräkningen som en ansvarsförbindelse och resterande finns som avsättning i balansräkningen.

Marknadsvärdet för pensionsportföljen uppgår till 4 598 mnkr vilket är 146 mnkr högre än vid årsskiftet 2019 och 278 mnkr högre än anskaffningsvärdet. Förändringen av marknadsvärdet består av en ökad avsättning på 200 mnkr i december 2020 samt minskning av marknadsvärdet på grund av den kraftiga börsturbulensen under februari och mars till följd av coronapandemin. Marknadsvärdet har succesivt ökat under året men har inte hämtat sig helt. Marknadsvärdet på pensionsportföljen motsvarar 60 procent av de totala pensionsförpliktelserna och det är en ökning jämfört med årsskiftet 2019 med 2 procentenheter. Det långsiktiga målet är 100 procent konsolidering av pensionsförpliktelserna.

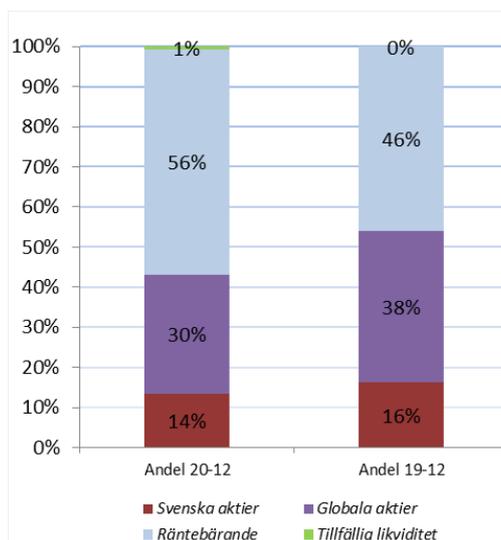

Årets avkastning blev -1,2 procent. Det långsiktigt reala avkastningsmålet om konsumentprisindex (KPI) + 3 procentenheter sett över en rullande femårsperiod har inte uppnåtts då avkastningen för den senaste 5-årsperioden har varit 3,0 procent vilket är 1,6 procentenheter lägre än målet. Förklaringen till att avkastningsmålet för senaste 5 års-perioden inte uppnås är den kraftiga börsnedgången sista kvartalet 2018 samt februari-mars 2020.

Tillgångsfördelning

Portföljen består vid årets slut av 43 procent aktiefonder.

Till följd av den kraftiga börs-turbulensen under februari-mars gjordes en nedviktning av aktieandelen i regionens portfölj till 15 procent. Nedviktningen innebar att aktiefonder motsvarande ca 1500 mnkr såldes under mars månad för att skydda värdet på portföljen. Under juni-december har upp-viktning av aktieandelen i portföljen genomförts.

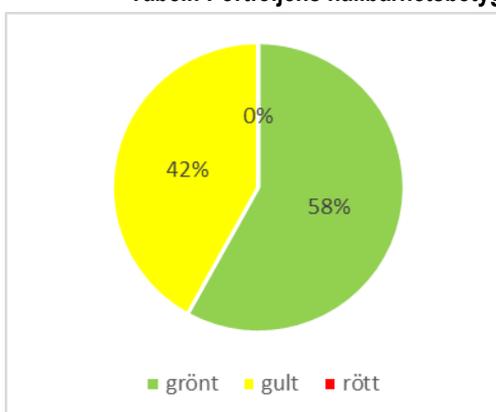

Hållbarhet i regionens pensionsmedelsförvaltning

Enligt Region Norrbottens finanspolicy ska regionen i sina placeringar eftersträva att bidra till social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet i enlighet med Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen. Placeringar medges inte i företag som har produktion eller försäljning av krigsmaterial, pornografi eller tobaks- och alkoholvaror som en väsentlig del (5 procent) av verksamheten. Placeringar medges inte heller i företag som systematiskt och omfattande bryter mot internationella normer och konventioner eller bolag vars huvudsakliga verksamhet är utvinning av fossila bränslen. Placeringar ska även undvikas i företag som på annat sätt är inblandade i framställningen av fossila bränslen genom till exempel produktion och prospektering.

I urvalsprocessen av fonder är ett krav att fonden förvaltas etiskt och fossilfritt i enlighet med riktlinjerna i finanspolicy. Utöver detta premieras även fonder som har en uttalad hållbarhetsprofil och vars underliggande investeringar bidrar positivt till miljö och samhälle i enlighet med Agenda 2030. I bedömningen betygs-

Tabell: Portföljens hållbarhetsbetyg

sätts fonderna utifrån två parametrar, positivt urval och ansvarsfullt ägande, och viktas samman till ett slutbetyg där en fond kan få rött, gult eller grönt hållbarhetsbetyg. I aktuell analys erhöll mer än hälften av regionens fonder ett grönt betyg och resterande fonder erhöll ett gult betyg.

Regionens hållbarhetsarbete

Region Norrbottens miljöpolicy, fastställd av regionfullmäktige, är ett framåtsyftande styrdokument som har utarbetats i bred politisk samverkan och anger färdriktningen för regionens miljöarbete. Miljöpolicyen utgår ifrån de relevanta globala hållbarhetsmålen antagna i Agenda 2030 likväl som de nationella 16 miljö kvalitetsmål samt tillhörande generationsmål. Utfallet av regionens miljömål redovisas i Region Norrbottens miljöredovisning 2020. Under 2021 ska en ny hållbarhetsstrategi och tillhörande handlingsplan tas fram som baserar sig på de inriktningsbeslut om prioriterade mål i Agenda 2030 som fattats under 2020. En hållbarhetsredovisning kommer från och med 2021 tas fram där arbetet med de mål och indikatorer som regionen beslutar om följs upp.

Region Norrbottens prioriterade mål i Agenda 2030

Regionfullmäktige har beslutat att ange åtta mål i Agenda 2030 som prioriterade. I arbetet som pågått under 2020 med den strategiska planen för 2021-2023 och de strategiska målen har dessa åtta hållbarhetsmål beaktats; God hälsa och välbefinnande, God utbildning för alla, Jämställdhet, Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, Hållbar industri, innovationer och infrastruktur, Hållbar konsumtion och produktion, Hållbara städer och samhällen samt Bekämpa klimatförändringarna.

Glokala Sverige

Den 9 december 2020 tog Regionstyrelsen beslut om att Region Norrbotten ska delta i *Glokala Sverige* under 2021. *Glokala Sverige* är ett kommunikations- och utbildningsprojekt som ska stärka kunskap och engagemang för Agenda 2030 bland politiker och tjänstepersoner i regioner.

Hållbarhetsintegrering av det regionala utvecklingsarbetet

Region Norrbotten beviljades under våren 2020 finansiering från Tillväxtverket inom regeringsuppdraget *Att utveckla och stärka arbetet med hållbar utveckling inom det regionala tillväxtarbetet*. Satsningen kommer att pågå fram till 2023 och främja hållbarhet inom fyra områden av regionalt utvecklingsarbete; Strukturbild för Norrbotten, Kompetensförsörjning, Finansiering samt Kommunikation och lärande.

Öppna jämförelser av miljöarbetet

Sveriges kommuner och regioner (SKR) rapport Öppna jämförelser av miljöarbetet i regionerna 2020 har publicerats. Regionernas miljöarbete har fokus på områdena minskad klimatpåverkan, giftfri miljö, biologisk mångfald och resurseffektivitet. Flera av regionerna arbetar utifrån Agenda 2030, där miljöarbetet har starka kopplingar till målen om bland annat hållbar produktion och konsumtion, hälsa och välbefinnande, klimat och energi. Miljö-

arbetet styrs även av lagar och förordningar. Skillnaderna mellan regionerna är i vissa fall stora och jämförelserna visar på möjligheter till fortsatta förbättringar. Skillnader i miljöprestanda beror till stor del på olika ambition och mål i regionernas miljöarbete. Men de speglar även skillnader i geografiska förutsättningar och verksamheternas omfattning.

Region Norrbotten har förbättrat sina resultat inom de flesta områden. Mer återvinning av avfall, större andel förnybara drivmedel i kollektivtrafiken, fler ekologiska livsmedel samt en minskning av energianvändning per lokalyta visar på förbättrade siffror för 2020. De senaste tio åren har förskrivningen av antibiotika på recept i öppenvården i Norrbotten minskat med drygt 20 procent. Under perioden december 2019 till och med november 2020 har antalet uthämtade antibiotikarecept i regionen minskat till 234 per tusen invånare och år. Det är en minskning med 16 procent jämfört med samma period året innan. Regionen uppnår därmed Stramas mål om minskad förskrivning av antibiotika för första gången. Områden med förbättringspotential är exempelvis energianvändning, kemikaliehantering, miljökrav i upphandling samt klimatpåverkan från medicinska gaser.

Covid-19 pandemins effekter på miljöarbetet

Covid-19 pandemin har givetvis även påverkat regionernas miljöarbete. Omprioriteringen av vårdinsatser och minskningen av annan smittspridning till följd av krisen påverkar exempelvis inköp av förbrukningsmaterial och desinfektionsmedel. Brådskan att få fram resurser har i flera fall medfört sänkta eller slopade miljökrav på den globalt ansträngda marknaden. En ansträngd ekonomi för regionen kan styra bort från dyrare produkter med högre miljöprestanda, såsom en del ekologiska livsmedel. Avfallsmängderna påverkas av minskad och uppskjuten operationsverksamhet, samtidigt har användningen av engångsmaterial som visir och munskydd ökat kraftigt och sorteringen av sådant material har ändrats över tid, från smittförande till brännbart.

Tjänsteresandet har minskat medan digitala möten ökat, inklusive satsningen gentemot patienter på digitala vårdmöten och digitala vårdcentraler. Medan kollektivtrafiken har tappat många passagerare har turtäthet och drivmedelsanvändning påverkats i något mindre omfattning, utifrån strävan att hålla igång trafiken och minska trängseln.

Pristagare interna miljöpriset

Dagvårdsavdelning 48/ PCI Lab tilldelas Region Norrbottens miljöpris 2020 för sitt systematiska miljöarbete, i alla aspekter av sin arbetsvardag, från inköp till uppföljning och utveckling.

Avdelningen får enligt motiveringen priset för att den ”arbetar långsiktigt för att ha en så liten påverkan på miljön som möjligt. Avdelningen nyttjar alltid möjligheter för digitala möten, de minimerar förbrukningen av engångsartiklar och emballage i vardagen och samordnar och minskar transporter för såväl varor, patienter och personal.

Stefan Olsson Lasu, miljöombud på avdelningen, har drivit miljöarbetet med stöd av enhetschefen Maarit Kylmämaa. Foto: Jonas Hansson

Saneringsåtgärder Bodentvätten

Under året har en överenskommelse ingåtts mellan Region Norrbotten och Sveriges Geologiska Undersökningar (SGU) avseende parternas gemensamma ansvar för utredningar och saneringsåtgärder avseende tidigare verksamhet på fastigheten Pilen 6, (Bodens kommun). På fastigheten har bedrivits tvätteriverksamhet och utredning av föroreningssituationen har pågått sedan 2008. Enligt överenskommelsen ska Region Norrbotten åta sig att uppfylla sitt kostnadsansvar för skadan i den utsträckning den hittills visat sig. Den byggnad som tvätteriverksamheten bedrevs i måste rivas för att en godtagbar sanering ska vara möjlig.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Enligt kommunallagen ska kommuner och regioner ha en god ekonomisk hushållning i sina verksamheter. För Region Norrbotten innebär det – ur ett finansiellt perspektiv – att det inte är tillräckligt att uppnå kommunallagens balanskrav. Det krävs positiva resultat för att skapa en långsiktigt hållbar ekonomi. Ur ett verksamhetsperspektiv innebär god ekonomisk hushållning att regionen har en effektiv verksamhet där tillgänglighet, kvalitet, erfarenheter, nöjdhet och kostnader värderas i ett sammanhang. Tillsammans ger resultaten för styrmått, kontrollmått och aktiviteter en samlad bedömning av måluppfyllelsen för de strategiska målen.

Måluppfyllelsen är påverkad av pandemin och de kraftigt neddragna planerade verksamheterna.

Den samlade bedömningen av de strategiska målen för perioden visar att två av de 20 strategiska målen helt har uppnåtts, 15 har delvis uppnåtts, två mål har inte uppnåtts och ett mål kan inte bedömas. Det finansiella målet att balanskravsresultatet ska uppgå till en (1) procent av skatter, statsbidrag och utjämning uppnås med god marginal. En samlad bedömning av måluppfyllelsen för regionens finansiella mål och verksamhetsmål resulterar i bedömningen att Region Norrbotten, med hänsyn taget till omständigheterna (coronapandemin), har en delvis god ekonomisk hushållning för perioden.

Sammanfattande måluppfyllelse i perspektiv

En fullständig redovisning av måluppfyllelse för framgångsfaktorer och styrmått finns i *Bilaga måluppfyllelse i perspektiv*.

I *Bilaga produktion, tillgänglighet, kvalitet och kostnadseffektiv verksamhet* finns statistik för året.

Nedan redovisas den sammanfattande bedömningen för varje perspektiv.

Samhälle

Perspektivet Samhälle beskriver hur förutsättningar för Norrbottens utveckling tas till vara med befolkningens bästa i fokus. Här behövs samverkan med kommuner, myndigheter och andra aktörer för att uppnå målen.

Strategiskt mål		Framgångsfaktor
Hållbart nyttjande av resurser (RS, RUN)	●	Miljö och hållbarhetskONSEKVENSER är inkluderade i alla beslutsprocesser (RS)
		Minskning av klimatpåverkande utsläpp och omställning till förnyelsebara energikällor (RS, RUN)
		Bidra till hållbar näringslivs- och konsumtionsutveckling i ett globalt perspektiv (RUN)
		Ett samlat utbildningsutbud i länet som matchar arbetslivets behov av kompetens (RUN)
Ett brett, starkt näringsliv och civilsamhälle (RUN)	●	Stärka miljöer för innovationer och entreprenörskap (RUN)
		Civila samhället är en viktig part i samhällsutvecklingen (RUN)
God livskvalité, jämlik och jämställd hälsa (RS, RUN)	●	Norrbottningar är delaktiga i samhällets utveckling (RS)
		Region Norrbotten arbetar efter gemensam handlingsplan med andra (RS)
		Unga kvinnor och män är delaktiga i samhällets utveckling (RUN)
		Goda möjligheter till jämlik och jämställd utbildning och ett livslångt lärande (RUN)
		Bidrag och stöd bidrar till att förverkliga övergripande strategier och planer (RUN)
Tydligt regionalt ledarskap (RS, RUN)	●	Beslut på nationell och EU-nivå ska vara gynnsamma för Norrbotten (RS)
		Aktiv dialog i samspel med regionala aktörer för att vara rösten för territoriet (RUN)
		Norrbottens möjligheter är kända så beslut på nationell och EU-nivå blir gynnsamma för Norrbotten (RUN)

Hållbart nyttjande av resurser

Den samlade bedömningen av måluppfyllelsen är att målet är delvis uppnått. Flera satsningar görs som bidrar till en hållbar näringslivsutveckling samtidigt som Norrbotten har goda förutsättningar att komma väl ut i det nya EU-programmet för en rättvis omställning där den svenska stålindustrins värdekedja är prioriterad. Insatser har initierats under året för att möta det ökade antalet varsel och arbetslöshet till följd av pandemin. Under året har region-

en inlett processer som kopplar den regionala utvecklingsstrategin till fysisk planering. På så sätt utvecklas regionens roll inom fysisk planering.

Ett brett, starkt näringsliv och civilsamhälle

Den samlade bedömningen av måluppfyllelsen är att målet är delvis uppnått. Besöksnäringen har påverkats hårt av pandemin. Regionen har med hjälp av dialog med näringslivet och våra verktyg genomfört åtgärder som har kunnat mildra effekterna. Basindustrin och dess underleverantörer har inte påverkats i samma utsträckning. Trycket på projekt- och företagsstöd har varit högt under året. Ett arbete med att ta fram en överenskommelse mellan regionen, länsstyrelsen och civilsamhället har genomförts.

God livskvalitet, jämlik och jämställd hälsa

Den samlade bedömningen av måluppfyllelsen är att målet är delvis uppnått. Länsutvecklingsrådets arbete med att öka antalet deltagare, stärka nätverket och öka fokus på kulturfrågor stannade av till följd av pandemin. Under perioden har insatser gjorts inom området kompetensförsörjning med utbildningsmöjlighet för att möta situationen med ökat antal varsel och arbetslösa. En uppföljning av regionala utvecklingsstrategin och kulturplanen visar att åtgärder vidtas som bidrar till deras genomförande.

Tydligt regionalt ledarskap

Den samlade bedömningen av måluppfyllelsen är att målet är delvis uppnått. Pandemin har påverkat den politiska agendan och därmed arbetet med påverkansfrågorna under 2020. Stockholmskontorets funktion som en mötesplats för samtal och påverkan har begränsats. Samtidigt har den nya verkligheten med en mängd digitala möten ökat tillgängligheten till arenor och beslutfattare. Att koppla en påverkansfråga till någon typ av händelse, egen rapport eller utredningsförslag skapar stor nytta. Samverkan med andra är även det en tydlig framgångsfaktor i arbetet med påverkansfrågor.

Medborgare

Perspektivet Medborgare beskriver de viktigaste målsättningarna för Region Norrbottens verksamheter för att kvinnor och män, flickor och pojkar som medborgare får sina behov tillgodosedda och som leder till det bästa livet och den bästa hälsan.

Strategiskt mål		Framgångsfaktor
Goda kommunikationer (RUN)	●	En infrastruktur som möter dagens och morgondagens behov (RUN)
		God tillgänglighet i digital och fysisk infrastruktur (RUN)
		En väl fungerande kollektivtrafik (RUN)
Ett rikt och brett kulturliv (RUN)	●	Tillgång till fysiskt och digitalt kulturutbud med bredd och spets (RUN)
		Mottagarkapacitet i kommunerna (RUN)
Stöd och motivation för att främja jämlik och jämställd hälsa (RS)	●	Insatser som kompenserar för ojämlik hälsa (RS)
		Medveten prioritering av generella insatser för att förebygga ohälsa (RS)
En god, jämlik och samordnad vård för kvinnor och män (RS)	●	Fungerande samarbete och koordinering utifrån patientens perspektiv (RS)
		Hög tillgänglighet och effektiva flöden (RS)

Goda kommunikationer

Den samlade bedömningen av måluppfyllelsen är att målet är delvis uppnått. Under året har en rad positiva händelser skett som skapar förutsättningar för infrastrukturen i ett längre perspektiv. Arbetet är långsiktigt och påverkas inte av pandemin. Tillgängligheten avseende flyg till och från Norrbotten har dock försämrats under året. Efter vårens nedgång skedde en viss återhämtning i början av hösten innan pandemins andra våg slog till. Kollektivtrafiken påverkas negativt av färre resenärer och att antalet tågturer har reducerats.

Ett rikt och brett kulturliv

Den samlade bedömningen av måluppfyllelsen är att målet är delvis uppnått. Trots uppnådda styrmått har pandemins påverkan på länets kulturliv och medborgarnas tillgång till fysiskt kulturutbud varit så kraftig att det inte går att säga att målet är uppnått. Det fysiska utbudet har efter mars månad varit begränsat samtidigt som det digitala utbudet ökade under den senare delen av våren. Regionens kulturverksamheter gick från att ställa in till att ställa om och anpassa sig för att hitta alternativa vägar till publiken och besökarna.

Stöd och motivation för att främja jämlik och jämställd hälsa

Den samlade bedömningen är att målet delvis har uppnåtts. Stödformerna för att informera om och förebygga ohälsa, samt att främja jämlik och jämställd

hälsa, har påverkats av pandemin i olika grad. För att klara genomförandet har man fått hitta och använda sig av nya vägar. Målet för deltagande i hälsosamtalen nås inte, vilket främst beror på att hälsocentralerna har fått omprioritera sin verksamhet. Andra stöd lämpar sig inte i digital form, däribland utbildningarna i MHFA (första hjälpen till psykisk hälsa) som därför anpassats efter riktlinjer för covid-19 och genomförts fast med färre deltagare. Under året har information och insatser för utsatta grupper kunnat genomföras, exempelvis äldre respektive olika åldersgrupper med psykisk ohälsa. Flertalet insatser har föranletts på grund av identifierade risker och förändrade levnadsvanor under pandemin. Exempelvis togs informationsskriften ”Norrbottens hälsoguide” fram, med råd och tips som särskilt riktade sig till personer över 70 år och övriga riskgrupper. Guiden delades ut till hushållen i Norrbotten. Annat som påverkades av pandemin var analysrapporten för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, SRHR där data från Folkhälsomyndigheten försenades och levererades först i slutet av året. Analysrapporten är därför framskjuten till 2021.

En god, jämlik och samordnad vård för kvinnor och män

Den samlade bedömningen är att det strategiska målet delvis är uppnått. Det höga trycket på vården under pandemin har haft negativ påverkan på flera målområden, men vissa styrmått har trots det förbättrats jämfört med föregående år. De oplanerade återinskrivningarna når inte målen för 2020. Andelen utskrivningsklara patienter på sjukhus har ökat jämfört med 2019 och uppnår inte heller målet. Dock har antalet dagar då utskrivningsklara patienter är kvar på sjukhus minskat betydligt. Andelen patienter inom palliativ vård som har en dokumenterad behandlingsstrategi når inte målet men är relativt nära.

Invånarnas tillgänglighet till hälso- och sjukvården följs upp på flera områden. År 2020 har varit ett exceptionellt år då coronapandemin medfört stora omställningar av vårdens resurser för att möta behovet av vård för patienter med covid-19. Det har inneburit begränsningar i det övriga vårdutbudet och påverkat tillgängligheten på flera vårdområden. Väntetiderna till läkarbesök och åtgärd inom specialiserad vård har ökat. Inom barn- och ungdomspsykiatri har dock väntetiderna minskat jämfört med 2019. Även när det gäller andelen patienter som får medicinsk bedömning inom tre dagar från första kontakt är resultatet bättre än föregående år. Andelen patienter som blir färdigbehandlade vid ett besök i folktandvården har ökat något under året men når inte målet.

Verksamhet

Perspektivet Verksamhet beskriver de viktigaste målsättningarna för Region Norrbottens verksamheter att kunna bedriva arbete som är inriktat på effektivitet, säkerhet, jämställdhet, jämlikhet och kvalitet i arbetsmetoder och arbetsprocesser.

Strategiskt mål		Framgångsfaktor
Nära vård på nya sätt (RS)		Ökad andel vård i öppna vårdformer (RS)
		Nya vårdtjänster med digitala lösningar används (RS)
En effektiv, säker och hälsofrämjande verksamhet med god jämställd kvalitet oavsett leverantör (RS)		Tydlig struktur för kunskapsstyrning (RS)
		Systematiskt arbete med levnadsvanor (RS)
		Hög säkerhetskultur genomsyrar verksamheterna (RS)
		Effektiv verksamhet (RS)
Nöjda och delaktiga patienter och invånare (RS,PN)		En personcentrerad verksamhet där patienter och närstående är medskapare i vård, rehabilitering och utveckling (RS)
En välkomnande, nytänkande, hållbar och attraktiv verksamhet (RS, RUN, PN)		Digitalisering driver omställning (RS)
		Vårt demografiska försprång driver förnyelse (RS)
		Verksamheten utvecklas för att svara mot behoven (RUN)
		Mötesplatser för kulturen och det civila samhället (RUN)

Nära vård på nya sätt

Den samlade bedömningen är att målet uppnåtts. Covid-19-pandemin har skyndat på den digitala utvecklingen. Under 2020 har vi sett en stor ökning av användningen av digitala tjänster i Norrbotten. Andelen invånare som loggat in på e-tjänsterna på 1177.se har ökat rejält från 50 procent till 75 procent under året. Dessutom har dubbelt så många vårdbesök digitalt, via antingen video eller telefon ägt rum under 2020 jämfört med 2019. I februari lanserades Digitalen som är regionens nya digitala ingång för vårdärenden. Tjänsten har tagits emot mycket väl och under 2020 har ca 12 000 ärenden hanterats digitalt av sjuksköterskor och läkare. Snittbetyget från patienterna ligger hittills på hela 4,7 på en femgradig skala. Andra digitala tjänster som lanserats under 2020 är utökad användning av webbtidbok, ny lösning för digitala videobesök samt nya verktyg för hemmonitorering. Även nya arbetssätt har snabbt etablerats i vårdverksamheten som en följd av anpassning till en ny verklighet på grund av covid-19-pandemin. En del i vårdens förflyttning mot öppnare vårdformer och nära vård på nya sätt handlar om att en större andel av öppenvårdsbesöken ska ske i primärvården. För 2020 var

andelen besök i primärvården 61,5 procent, vilket är i stort sett oförändrat jämfört med föregående år.

En effektiv, säker och hälsofrämjande verksamhet med god jämställd kvalitet oavsett leverantör

Den samlade bedömningen är att det strategiska målet delvis är uppnått. Coronapandemin bedöms inte ha haft någon större påverkan på måluppfyllelsen. Ledtiderna för vårdförlopp inom cancervården är sämre än föregående år. Andelen vårdskador har minskat och är nu lägre än målnivån för 2020. Förskrivning av antibiotika har minskat betydligt och målet har uppnåtts för första gången. Tillämpningen av läkemedelsberättelser för patienter 75 år eller äldre uppnår också målet för både män och kvinnor. Andelen läkemedelsgenomgångar är oförändrad och kräver fortsatta förbättringar. Andelen patienter i riskgrupper som fått frågor om levnadsvanor uppnår målen inom två av fyra sjukdomsområden.

Nöjda och delaktiga patienter och invånare

Den samlade bedömningen är att det strategiska målet delvis är uppnått. Coronapandemin bedöms ha påverkat måluppfyllelsen negativt inom några av delområdena. Andelen upprättade samordnade individuella planer där den enskilde patienten deltagit i mötet är oförändrat jämfört med föregående år och når ännu inte målet. Antalet ärenden till patientnämnden inom kategorin kommunikation har minskat jämfört med föregående år men är fortfarande högre än målnivån från 2018. Med anledning av pandemin har regionen inte arrangerat några medborgarkaféer för dialog med invånarna under 2020. Utbetalda arvoden för patient- och brukarmedverkan minskade jämfört med 2019 i motsats till målet om en ökning, vilket också är en följd av pandemin.

En välkomnande, nytänkande, hållbar och attraktiv verksamhet

Den samlade bedömningen av måluppfyllelsen är att målet är delvis uppnått. Utvecklingsarbetet inom regionen har under 2020 präglats starkt av den pågående covid-19 pandemin. Stora delar av det planerade utvecklingsarbetet har prioriterats om eller pausats till förmån för aktiviteter för att stötta arbetet med covid-19. Ett fokusområde har varit digitaliseringsarbetet som fullföljts enligt handlingsplanen för digitaliseringsstrategin, med några få undantag. Digitaliseringen har blivit ännu viktigare med anledning av pandemin, då många möten och ärenden nu behöver hanteras på distans.

Pandemin innebar att den årliga konferensen Utveckla Norrbotten inte kunde genomföras. Som kompensation har täta dialoger med kommuner och andra organisationer genomförts. Det har gett regionen förståelse för näringslivets, kulturlivets och kommunernas utmaningar. Utifrån det har åtgärder som svarar mot pandemins effekter utformats. Två centrala samråd med företrädare för nationella minoriteter har kunnat genomföras och insatser sker för att utveckla dem ytterligare.

Medarbetare

Perspektivet Medarbetare visar hur Region Norrbotten är en attraktiv arbetsgivare som tar tillvara medarbetarnas resurser och låter dem växa och utvecklas tillsammans i arbetet. Skapar förutsättningar och stöd för chefer att framgångsrikt leda verksamhet och medarbetare genom ett hållbart ledarskap.

Strategiskt mål		Framgångsfaktor
Hållbar kompetensförsörjning oavsett leverantör (RS)		En arbetsgivare som är attraktiv (RS)
		Rätt använd kompetens (RS)
Tydlig ledning och styrning (RS)		Ledarskap som främjar förnyelse (RS)
		Chefer som företräder arbetsgivaren (RS)
Delaktighet, ansvar, uppskattning och inflytande (RS)		Engagerat medarbetarskap (RS)
Skapa incitament för innovation och nyskapande inom verksamheterna (RS)		Samlat metod- och processtöd för förbättring, innovation/förnyelse (RS)
		Verksamhetsnära forskning och förnyelsearbeten som främjar förbättring (RS)

Hållbar kompetensförsörjning oavsett leverantör

Den samlade bedömningen är att det strategiska målet inte är uppfyllt. Coronapandemin har under perioden haft stor påverkan på regionens verksamheter och resulterat i omfattande förändringar. Under året har sjukfrånvaron ökat då medarbetare sjukskrivit sig i enlighet med myndigheternas rekommendationer. Andelen extra arbetad tid har ökat på grund av höjd beredskap under pandemin samt till följd av högre sjukfrånvaro bland medarbetarna.

Andelen främjande och förebyggande insatser har minskats då efterfrågan på uppdrag som är kopplade till organisatorisk och social arbetsmiljö i arbetsgrupper samt krisstöd har ökat.

Tydlig ledning och styrning

Den samlade bedömningen är att målet inte är uppfyllt. Den långsiktiga chefs- och ledarutvecklingen för ett hållbart ledarskap är fortsatt pausad i avvaktan på regionens omställning samt på grund av pandemin. Regionen har tvingats fokusera på att tydliggöra ledning och styrning för det akuta läget och på mer kortsiktiga lösningar.

Delaktighet, ansvar, uppskattning och inflytande

Det är inte möjligt att göra en bedömning av måluppfyllelsen, då ingen medarbetarundersökning genomförts under året. Samtliga medarbetare och chefer har på olika sätt varit engagerade i förändringsarbetet i och med pandemin. Regionen, dess medarbetare och chefer har fått mycket uppmärksamhet och uppskattning i media, från medborgare och internt.

Skapa incitament för innovation och nyskapande inom verksamheterna

Arbetet med att förbättra de metoder som används i utvecklingsprocessen har till stora delar pausats. Bland annat har seminarieriet Genomförandekraft ställts in till följd av coronapandemin. Stora delar av forskningsaktiviteterna har skjutits på framtiden. Även om arbetet med utvecklingsprocessen och ledningssystemet pågått under året är bedömningen att detta mål endast delvis är uppfyllt.

Ekonomi

Perspektivet Ekonomi beskriver hur Region Norrbotten hushållar med tillgängliga resurser för att skapa och behålla en god ekonomi som ger rimlig handlingsfrihet.

Strategiskt mål		Framgångsfaktor
God ekonomisk hushållning (RS, RUN, PN)		Verksamheten är anpassad till den aktuella intäktsnivån (RS, RUN)
Ökade intäkter (RS, RUN)		Framgångsrikt påverkansarbete (RS)
		Rätt nivå på patient- och egenavgifter (RS)
		Skapa förutsättningar för ökad befolkning (RUN)
		Mobilisera externt utvecklingskapital (RUN)
		Avgifter på externa uppdrag och konsultativa tjänster (RUN)
Effektiv verksamhet minst i paritet med riksnittet i våra verksamheter (RS, RUN, PN)		Kostnadseffektiva processer (RS, RUN)
Effektivisera verksamheterna med en kostnadsminskning på 10 procent (RS, RUN)		Ekonomiska handlingsplanerna genomförs och andra kostnader ökar inte mer än plan (RS, RUN)

God ekonomisk hushållning

Den samlade bedömningen är att målet - god ekonomisk hushållning – ur ett finansiellt perspektiv uppnås år 2020.

Regionen redovisar ett mycket bra ekonomiskt resultat för året. Den påbörjade omställningen hösten 2019 ger positiv effekt men även pågående pandemi och dess effekter på verksamhet och ekonomi påverkar resultatet. Staten har ersatt regionen för merkostnader och även ökat de generella statsbidragen, bl a för minskade skatteintäkter. Under de närmaste åren har regionen balans mellan intäkter och kostnader men för en långsiktigt hållbar ekonomi behöver regionen fullfölja den påbörjade omställningen (700 mnkr) av verksamheten. Det finansiella resultatmålet; balanskravsresultat som är 1 procent av skatter, bidrag och utjämning, uppnås med god marginal och är 10,6 procent. Det positiva resultatet har inneburit att regionens soliditet för första gången är positivt även med hela pensionsåtagandet medräknat.

Divisionerna och regiongemensamma verksamheter redovisar sammantaget en ekonomi i balans för året 2020. Hälso- och sjukvårdsdivisionerna har fortfarande ett underliggande underskott i storleksordningen ca 140 mnkr som kräver fortsatt arbete med åtgärder för att nå balans.

Ökade intäkter

Den samlade bedömningen är att målet- ökade intäkter- delvis uppnås. Framgångsfaktorerna är bland annat framgångsrikt påverkansarbete, skapa förutsättningar för ökad befolkning, mobilisera externt utvecklingskapital, rätt nivå på patient- och egenavgifter. Planerade åtgärder har genomförts eller pågår. T ex har översyn av patient- och egenavgifterna utförts och regionfullmäktige har fattat beslut om nya avgifter att gälla från och med 1 april 2020. Med anledning av neddragen verksamhet på grund av omställning till covid-vård så har intäkterna dock minskat under året.

Effektiv verksamhet minst i paritet med riksnittet i våra verksamheter

Den samlade bedömningen är att årets mål för - en effektiv verksamhet med kostnader i nivå med riket- delvis uppnås. Förklaringen till att det inte uppnås helt är pandemins effekter på vårdens produktivitet.

Regionen har högre kostnader för att bedriva hälso- och sjukvård än jämförbara sjukhus i riket. Under flera år har produktiviteten minskat.

Under 2019 började arbetet med att effektivisera processer och flöden i hälso- och sjukvården att ge ekonomisk effekt och produktiviteten förbättrades på samtliga sjukhus och skillnaden i kostnadsnivå jämfört med riket minskade.

Kostnaderna har fortsatt att minska under 2020 som en följd av den påbörjade omställningen men även på grund av neddragen planerad verksamhet, framför allt under andra kvartalet. Målet ökad produktivitet nås under första kvartalet men inte under andra kvartalet. Tredje kvartalet visar oförändrad produktivitet och fjärde kvartalet kan ännu inte mätas. Pandemins effekter på produktiviteten för helår 2020 är således svåra att bedöma.

Läkemedelskostnader/invånare fortsätter att minska och uppnår årets mål.

Effektivisera verksamheterna med en kostnadsminskning på 10 procent

Bedömningen är att målet delvis uppnås. Framgångsfaktorn är att de ekonomiska handlingsplanerna genomförs och att andra kostnader inte ökar mer än planerat.

Uppföljningen av divisionernas ekonomiska handlingsplaner visar att ca 202 mnkr, 54 procent, har effektuerats under året. Den ekonomiska hemtagningen är påverkad av att verksamheterna har fått ställa om till covid-vård och arbetet med handlingsplanerna har delvis fått pausas.

Resultat och ekonomisk ställning

Resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys och noter redovisas på sidorna 69-79

Resultat och budgetavvikelse per styrelse och nämnd

mnkr	Utfall 2020	Utfall 2019	Budget 2020	Budget- avvikelse
Regionstyrelsen	-7 599	- 7 910	-8 171	573
Regionala utvecklingsnämnden	-319	-300	-312	-7
Patientnämnden	-1,9	-2	-2,6	0,7
Politisk verksamhet ⁶	-31	-38	-41	10
Verksamhetens nettokostnad enligt resultaträkningen	-7 951	-8 250	-8 526	576

Regionstyrelsen redovisar en positiv avvikelse mot budgeterad nettokostnad med 573 mnkr. Analysen redovisas under avsnittet Finansiell analys.

Regionala utvecklingsnämnden har en negativ avvikelse på -7 mnkr mot budgeterad nettokostnad som huvudsakligen är regionens andel av Länstrafikens preliminära underskott med 18 mnkr avseende stomlinjerna. Kulturinstitutionernas inställda turnéer och stängda verksamheter till följd av coronapandemin och färre anställda ger ett överskott på 10 mnkr.

Patientnämnden utfall är i nivå med budget. Överskottet på politisk verksamhet på 10 mnkr beror på lägre kostnader för sammanträden till följd av coronapandemin.

Årets resultat

	Resultat 2020	Resultat 2019	Budget 2020	Budget- avvikelse
Verksamhetens intäkter, mnkr	1 583	1 317	1 146	437
Verksamhetens kostnader, mnkr	-9 533	-9 567	-9 672	139
Verksamhetens nettokostnad, mnkr	-7 950	-8 250	-8 526	576
Skatter, generella statsbidrag och utjämning, mnkr	8 972	8 460	8 842	130
Verksamhetens resultat, mnkr	1 021	210	316	705
Finansnetto, mnkr	-144	386	123	-267
Årets resultat, mnkr	877	596	439	438
Balanskravsresultat	947	129	220	727

⁶ Regionfullmäktige fördelar budget till resp. styrelse/nämnd som motsvarar verksamhetens nettokostnader i resultaträkningen. Politisk verksamhet tilldelas också budget från regionfullmäktige, är dock ingen nämnd

	Resultat 2020	Resultat 2019	Budget 2020
Nettokostnadsutveckling, procent	-3,6 %	3,3 %	3,3 %
Utveckling av skatter, generella statsbidrag och utjämning, procent	6,0 %	3,1 %	4,5 %
Balanskravsresultat/ skatter, generella statsbidrag och utjämning, procent	10,6 %	1,5 %	2,5 %

Region Norrbottens ekonomiska resultat för 2020 är positivt med 877 mnkr. Det är 438 mnkr bättre än budget och förklaras väsentligen med låg nettokostnadsutveckling i verksamheten samt ökade generella bidrag från staten.

Under stor del av året har verksamheterna bedrivit covidvård och den planerade verksamheten har varit neddragen med minskade kostnader och förloerade intäkter som följd. Staten har ersatt regionen med 354 mnkr för de merkostnader som covidvården har inneburit och för provtagning av PCR och serologi. Staten har även kompenserat regionen för ökade sjuklönekostnader med 50 mnkr.

Omställningen som påbörjades hösten 2019 har minskat kostnaderna med ca 220 mnkr under förra året och ackumulerat med ca 313 mnkr sedan start hösten 2019. Bland annat har antalet anställda minskat med 311 personer sedan september 2019. Sammantaget har verksamhetens nettokostnader minskat med 3,6 procent under året. Divisionerna redovisar ett underskott med -27 mnkr för 2020 vilket är 264 mnkr bättre än 2019.

Skatteintäkterna har minskat med -108 mnkr delvis som en följd av pandemins effekter på samhällsekonomin. Regionen har erhållit ökade generella statsbidrag med 244 mnkr.

Finansnettot är negativt med -144 mnkr och förklaras av den kraftiga börsnedgången i samband med pandemins utbrott som innebar att pensionsportföljens värde sjönk kraftigt. Värdet på pensionsportföljen har stadigt ökat sedan dess men är vid utgången av 2020 fortfarande lägre än vid årets ingång.

Balanskravsresultatet i relation till skatter, utjämning och generella statsbidrag är 10,6 procent vilket innebär att regionen med god marginal når det finansiella målet på 1 procent.

Resultat för divisioner och övriga verksamheter

Tabell: Resultat för divisioner och övriga verksamheter

Resultat, mnkr	Resultat 2020	Resultat 2019	Budget 2020	Budget- avvikelse
Division Närsjukvård Luleå-Boden	-42	-160	0	-42
Division Närsjukvård övriga länet	-17	-71	0	-17
Division Länssjukvård	33	-31	0	33
Division Folkvandvård	-30	-27	0	-30
Division Service	17	3	0	17
Division Länsteknik	12	-5	0	12
Regiongemensamt	529	131	0	529
Verksamheterna	502	-160	0	502
Politik	10	4	0	10
Finansieringen	509	366	316	193
Verksamhetens resultat	1021	210	316	705
Finansnetto	-144	386	123	-267
Totalt Region Norrbotten	877	596	439	438

Verksamheterna sammantaget redovisar ett resultat på 502 mnkr vilket är en förbättring med 662 mnkr jämfört med föregående år. Resultatförbättringen jämfört med förra året beror på minskade kostnader till följd av neddragen ordinarie verksamhet som en följd av covid-verksamhet, ersättning från staten för merkostnader för covidvård och provtagningar och påbörjad omställning där hemtagning av ekonomiska effekter enligt ekonomisk handlingsplan gett effekt.

Kostnader och förlorade intäkter till följd av pandemin under året är 542 mnkr, varav Närsjukvård 243 mnkr, Länssjukvård 170 mnkr, Folkvandvård 30 mnkr, Service 70 mnkr, regiongemensamt 19 mnkr och Länsteknik 6 mnkr. Dessutom finns investeringar för 6 mnkr.

Division Närsjukvård Luleå-Boden har ett negativt resultat på 42 mnkr. Effekterna av planerade åtgärder i ekonomiska handlingsplanerna är lägre än planerat och divisionen har förlorade patientintäkter och vårdavgifter samt ökade personalkostnader till följd av covid-19. Samtidigt har kostnader för labanalyser, material, läkemedel, resor, utomlänsvård minskat. Divisionen har blivit kompenserade för PCR- och serologitester. Jämfört med 2019 har divisionen en resultatförbättring på 118 mnkr.

Division Närsjukvård- övriga länet har ett negativt resultat på 17 mnkr. Effekterna av planerade åtgärder i ekonomiska handlingsplanerna är lägre än planerat. Covid-19-verksamheterna inom divisionen har inneburit högre personal- och materialkostnader samt lägre patientintäkter och vårdavgifter till följd av minskad ordinarie verksamhet. Divisionen har blivit kompen-

rade för PCR- och serologiprovtagning. Jämfört med 2019 har divisionen en resultatförbättring på 54 mnkr.

Division Folktandvård har ett negativt resultat på 30 mnkr. Resultatet beror på lägre intäkter på grund av bemanningssvårigheter inom allmäntandvården samt påverkan i verksamheten av covid-19. Jämfört med 2019 har divisionen en resultatförsämring på 3 mnkr

Division Länssjukvårds positiva resultat med 33 mnkr beror på kraftig neddragning av planerad verksamhet på grund av omställning till covid-19-verksamhet vilket har medfört lägre kostnader för personal som förflyttats till covid-verksamheter inom närsjukvårdsdivisionerna samt lägre kostnader till följd av inställd produktion. Samtidigt har det inneburit minskade intäkter för divisionen avseende patientavgifter och intäkter för utomlänspatienter. Divisionen får ersättning för lab-kostnader kopplat till covid. De stora provtagningsvolymerna har medfört att divisionen har investerat i nya maskiner men även köpt analyser av extern leverantör. Jämfört med 2019 har divisionen en resultatförbättring med 64 mnkr.

Division Service har ett positivt resultat på 17 mnkr. Resultatet förklaras framförallt av lägre personalkostnader, ej upparbetat fastighetsunderhåll och låga kostnader för fastighetsdrift och yttre skötsel samt en engångsintäkt på 4 mnkr avseende reglering av en extern hyra. Kostnader för sjukresor har minskat som följd av inställda operationer och besök samt ökat antal digitala kontakter i sjukvården. Jämfört med 2019 har divisionen en resultatförbättring med 14 mnkr.

Division Länsteknik har ett positivt resultat på 12 mnkr. Resultatet förklaras av ändrat arbetssätt för datorutrullning samt lägre personalkostnader. Jämfört med 2019 har divisionen en resultatförbättring med 17 mnkr.

Regiongemensamma verksamheter har ett positivt resultat på 529 mnkr. Resultatet förklaras av ej förbrukade medel för vårdval primärvård, privata vårdgivare, läkemedel, avdelningar och uppdrag, kulturinstitutioner samt reserver. Kostnadsersättning från staten för merkostnader på grund av covid-19 redovisas också här. Jämfört med 2019 är resultatet 398 mnkr bättre.

Finansförvaltningen har ett positivt resultat på 509 mnkr vilket är 193 mnkr bättre än budget. Resultatet förklaras av ökade generella statsbidrag med anledning av coronapandemin och ny kostnadsutjämning från 2020.

Avvikelsen mot budget för *finansnettot* förklaras av nedgången av marknadsvärdet på pensionsportföljen.

Ekonomiska handlingsplaner

Divisionernas uppdrag för 2020 är att ha en ekonomi i balans. För att åstadkomma det har divisionerna i sina divisionsplaner för 2020 identifierat åtgärder och handlingsplaner som ska ge kostnadsminskningar med 374,1 mnkr. Utfallet i de ekonomiska handlingsplanerna blev 201,5 mnkr.

Tabell: Ekonomisk handlingsplan

mnkr	Uppdrag 2020	Utfall 2020
Närsjukvårdsdivisionerna	271,6	61,5
Division Läns sjukvård	41,6	69,5
Division Service	22,8	29,4
Division Länsteknik	6,3	23,9
Division Folk tandvård	31,8	8,1
Totalt	374,1	201,5

I allt väsentligt är utfallet av de ekonomiska handlingsplanerna effekter av det pågående omställningsarbetet. Coronapandemins effekter, med kostnadsökningar för covid-19-verksamhet och intäktsbortfall, samtidigt med kostnadsminskningar på grund av reducerad planerad verksamhet, har en marginell påverkan på utfallet.

Verksamhetens intäkter

Intäkterna för 2020 är 267 mnkr högre än 2019 och 437 mnkr bättre än budget.

Intäkterna från patientavgifter är lägre på grund av färre besök och vårdtillfällen vilket huvudsakligen är till följd av neddragen verksamhet. Division Folk tandvård har dessutom minskade patientintäkter till följd av brist på tandläkare. Coronapandemin har också gett minskade intäkter i restauranger och patienthotell. Intäkterna för försäljning av material och hjälpmedel från Läns service är högre, huvudsakligen pga. av försäljning av skyddsutrustning under pandemin. Regionen erhåller 271 mnkr för nationella överenskommelser vilket är 37 mnkr högre än budget

Från staten erhålls ersättning för merkostnader för covid-19 verksamhet med 173 mnkr och 181 mnkr för ökad provtagning. För sjuklönekostnader under pandemin erhålls även ersättning på 50 mnkr.

Verksamhetens kostnader

Tabell: Verksamhetens kostnader (förändring i mnkr samt procent)

	2020	2019	Förändring	
	mnkr	mnkr	mnkr	procent
Personalkostnader exkl pensioner	4 323	4 328	-5	0,1 %
Pensionskostnader	717	753	-36	-4,8 %
Läkemedel	1 030	991	39	3,8 %
Inhyrd personal	265	314	-49	-15,5 %
Köpt utomlänsvård	609	630	-21	-4,7 %
Vårdval-privata aktörer	165	166	-1	-0,6 %
Fastigheter	222	245	-23	-9,5 %
Sjukresor	122	133	-11	-8,2 %
Luftburen sjuktransport	122	118	4	3,0 %
Avskrivningar	228	232	-4	-1,7 %
Övriga kostnader	1 730	1 657	73	5,0 %
Summa verksamhetens kostnader	9 533	9 567	-34	-0,4 %

Personalkostnader

mnkr	2020	2019	2018	Förändring % 2020-2019
Personalkostnader	4 323	4 328	4 202	0,1 %
Pensioner (exkl. finansiell del)	717	753	756	-4,8 %
Summa personalkostnader inkl. pensioner	5 040	5 081	4 958	0,8 %

Personalkostnaderna exklusive pensionskostnader är -5 mnkr lägre jämfört med december föregående år, varav +63 mnkr ökad lönenivå.

Kostnaderna för arbetad tid exklusive övertid har minskat med -31 mnkr samtidigt som övertiden ökat med 41 mnkr (nettoökning 10 mnkr). Dessutom tillkommer kostnad med 17 mnkr för särskild ersättning till medarbetare med anledning av coronapandemin.

Kostnaderna för frånvaro har ökat med 11 mnkr. Frånvaron ökade svagt i början av året, men sjukskrivningar till följd av coronapandemin gav en kraftig ökning i mars-april jämfört med samma period 2019 men har sedan minskat. Övriga personalkostnader, d.v.s. utbildning och resor har minskat med -43 mnkr jämfört med 2019. Ersättning från staten för ökade sjuklönekostnader under pandemin uppgår till 50 mnkr vilket bokförts som intäkt på finansförvaltningen.

Den totala arbetade tiden inklusive inhyrd personal är i genomsnitt 5,1 procent lägre än föregående år (295 årsarbetare) vilket huvudsakligen beror på färre anställda och färre inhyrd personal och ökad frånvaro. Den arbetade

tiden har varit lägre under årets alla månader förutom i juni och december. Övertiden är i genomsnitt 9,5 procent (8,7 årsarbetare) högre än 2019. Övertiden som var 16,9 årsarbetare (19,2 procent) lägre under perioden januari-mars jämfört med 2019 ökade kraftigt under april-maj till följd av covid-verksamheten. Även i augusti, november och december månader var övertiden var betydligt högre än 2019. Frånvaron har ökat med 58 årsarbetare, varav ökad sjukfrånvaro med 119 årsarbetare, minskat semesteruttag med -99 årsarbetare och ökning av annan frånvaro med 38 årsarbetare.

Antalet anställda har minskat med 311 sedan september 2019.

Kostnader för pensioner

Pensionskostnaderna uppgår till 717 mnkr vilket är 36 mnkr lägre än föregående år vilket förklaras av lägre kostnader för nyintjänad pension till följd av förändrade beräkningsparametrar (främst höjt inkomstbasbelopp).

Inhyrd personal

Mnkr	2020	2019	2018	Förändring % 2020-2019
Somatisk vård	121	155	165	-22,0 %
Psykiatrisk vård	45	48	50	-6,1 %
Primärvård	99	111	114	-10,6%
Summa	265	314	329	-15,5 %

Kostnader för inhyrd vårdpersonal uppgår till 265 mnkr, vilket är en minskning med 49 mnkr (-15,5 procent) jämfört med 2019. Av kostnaden avser 240 mnkr läkare, 21 mnkr sjuksköterskor och 4 mnkr övrig vårdpersonal. Minskningen är främst inom somatisk vård, och avser läkare (-30 mnkr). Kostnaderna för sjuksköterskor minskar med 3 mnkr. Minskning inom primärvård avseende läkare med 10 mnkr och sjuksköterskor med 1 mnkr. Inom psykiatri minskar inhyrningen av sjuksköterskor med 9 mnkr och ökar läkare med 6 mnkr.

Köpt utomlänsvård

Mnkr	2020	2019	2018	Förändring % 2020-2019
Riks – och regionsjukvård	580	606	587	-4,3 %
Patientens fria val och vårdgarantin	29	25	23	16,0 %
Summa	609	630	610	3,3 %

Kostnaderna för köpt utomlänsvård uppgår till 609 mnkr varav riks- och regionsjukvård 580 mnkr. Kostnader för riks- och regionsjukvård har minskat med 26 mnkr vilket motsvarar fyra procent. Regionen köper framför allt vård från Norrlands universitetssjukhus. Dessutom köps högspecialiserad vård från Karolinska sjukhuset, Akademiska sjukhuset och Sahlgrenska universitetssjukhuset. Kostnaderna för övriga vårdgivare dvs. ersättning för norrbottningarnas besök på hälsocentraler, rättspsykiatrisk vård samt vård/ behandling på övriga sjukhus utanför länet har ökat med 4 mnkr. Bland

dessas kostnader för digitala besök ökat med 3,6 mnkr, framförallt beroende på att norrbottningar använder andra alternativ än att kontakta sin egen hälsocentral. Regionens kostnader fortsätter att öka för patientens fria val samt köp av vård kopplat till vårdgarantin.

Läkemedel

mnkr	2020	2019	2018	Förändring % 2020-2019
Förmånsläkemedel (recept)	746	709	688	5,1 %
Rekvistionsläkemedel (på sjukhus)	284	282	278	0,9 %
Summa	1 030	991	966	3,9 %

Kostnaderna för läkemedel uppgår till 1 030 mnkr, vilket är 25 mnkr högre än föregående år och en ökning med 3 procent. Målet är att skillnaden mellan regionens och rikets kostnader per invånare ska vara högst 350 kr för 2020. Skillnaden för 2020 är 318 kr per invånare.

Länets högre kostnad gentemot riket förklaras till stor del av att regionen har en högre användning av läkemedel mot gauchers sjukdom, skelleftesjukan samt en del cancerläkemedel och läkemedel mot inflammatoriska led- och tarmsjukdomar. Att kostnadsskillnaden mot riket minskat kan delvis förklaras av minskade kostnader för läkemedel mot gauchers sjukdom, koagulationsfaktorer och läkemedel mot inflammatoriska led- och tarmsjukdomar samtidigt som ökningarna för cancerläkemedel nu hunnit i kapp i flertalet andra regioner. Avtal med nya kostnadseffektiva läkemedel med höga återbärningar och switch till mer kostnadseffektiva preparat påverkar kostnaderna positivt.

Skatteintäkter och statsbidrag

mnkr	2020	2019	2018	Förändring % 2020-2019
Skatteintäkter	6 484	6 542	6 398	-0,9 %
Generella statsbidrag och utjämning	2 488	1 918	1 810	29,7 %
Summa	8 972	8 460	8 208	6,1 %

Storleken på skatteintäkterna påverkas av befolkningens storlek, sysselsättningsnivå, lönenivå och skattesats. Skatterna 2020 beräknas ge ett underskott mot budget på 108 mnkr på helår beroende på högre negativ slutavräkning för 2019 än vad som antogs i bokslut 2019 och negativ skatteunderlagsprognos från december avseende 2020.

Generella statsbidrag och utjämning ger ett överskott mot budget på 238 mnkr. Beslut i enlighet med januariöverenskommelsen samt oppositionspartiernas överenskommelse vintern 2020 ger regionen 163 mnkr som inte är budgeterade. På grund av pandemins effekter på ekonomi beslutades även om extra medel i maj om 73 mnkr samt kompensation för minskade

skatteintäkter 2019 på 8 mnkr från enskilda näringsidkare. Utjämningsystemet, regleringsavgiften och statsbidrag läkemedel ger ett underskott på 7 mnkr

Likvida medel

Mnkr	2020	2019	2018
Likvida medel, mnkr	2 044	896	1 088
Likvida medel i förhållande till netto-kostnaderna, procent (mål 10 %)	28 %	11 %	14 %

Saldot för likvida medel är 2 044 mnkr vilket är 1 148 mnkr högre än 2019. 200 mnkr har förts över till pensionsmedelsförvaltningen.

Kortfristiga placeringar

Mnkr	2020	2019	2018
Pensionsportfölj (inkl tillfälliga likvida medel)	4 598	4 452	3 763
Kortfristig placering av likvida medel	201	200	
Summa	4 799	4 652	3 763

Marknadsvärdet på pensionsportföljen har ökat med 146 mnkr. 200 mnkr är en ökad avsättning, 15 mnkr utdelningar och -70 mnkr en nedgång av orealiserade vinster sedan årsskiftet.

Investeringar

Mnkr	2020	2019	2018	Likviditetsram 2020
Immateriella tillgångar	19	0	0	
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	224	224	178	
Inventarier	165	161	139	
Summa	408	385	417	592

Regionfullmäktige har för året beviljat en ram för investeringar på totalt 483 mnkr och en likviditetsram på 592 mnkr. Av beviljade 483 mnkr har regionstyrelsen tagit beslut om 298 mnkr. Under året har regionen investerat totalt 408 mnkr fördelat på 224 mnkr i mark, byggnader och tekniska anläggningar, 165 mnkr i inventarier och 19 mnkr i immateriella tillgångar. Av investeringarna avser 272 mnkr beslut från tidigare år.

Investeringar i mark, byggnader och tekniska anläggningar avser till största delen investeringar i Sunderby sjukhus: etapp D/E akut/IVA och etapp B psykiatri. Ytterligare en större fastighetsinvestering för året är ombyggnation för magnetröntgenkamera i Kalix. Investeringarna i inventarier fördelas på 105 mnkr i medicinteknisk utrustning, 20 mnkr i IT-utrustning, 32 mnkr i hjälpmedel för funktionshindrade och 8 mnkr i fordon. Av det 165 mnkr som är investerat i inventarier under 2020 är 6 mnkr direkt kopplade till covid-19 där största delen utgörs av laborieutrustning för att utöka testningskapaciteten. Investeringar i immateriella tillgångar är under året 19 mnkr varav 14 mnkr utgörs av den första etappen i införandet av framtidens vård-

informationsstöd (VISUS) då Region Norrbottens nuvarande vårdadministrativa system (VAS) har nått sin tekniska livslängd. Se även investeringsredovisningen på sidorna 67-68

Soliditet

%	2020	2019	2018
Soliditet enligt blandmodellen	43 %	40 %	37 %
Soliditet enligt fullfonderingsmodellen	1 %	-11 %	-22 %

Soliditeten är det egna kapitalet i förhållande till totala kapitalet och mäter betalningsförmågan på lång sikt. Regionens soliditet uppgår till 44 procent. Den genomsnittliga soliditeten för regioner 2019 var 26 procent enligt blandmodellen. Region Norrbotten har en soliditet på 1 procent om hänsyn tas till hela pensionsförpliktelsen vilket innebär att regionen har uppnått ett positivt eget kapital enligt fullfonderingsmodellen.

Känslighetsanalys

Effekt på regionens intäkter	Förändring	Effekt +/- mnkr
Skatteintäkter	1 %	65
Generella statsbidrag och utjämning	1 %	25
Bidrag och kostnadsbidrag från staten	1 %	8
Vårdavgifter	1 %	2
Sålda tjänster	1 %	4
Sålda produkter	1 %	1
Effekt på regionens kostnader		
	Förändring	Effekt +/- mnkr
Personalkostnader exkl. pensionskostnader	1 %	43
Pensionskostnader	1 %	7
Inköp av material och tjänster	1 %	38
Bidrag och ersättningar	1 %	4

Störst effekt på intäkterna har förändring av skatteintäkterna. Därefter följer generella statsbidrag och utjämning. På kostnadssidan är den personalkostnader och inköp av material och tjänster som har störst påverkan.

Driftredovisning per sektor

Nettokostnader, mnkr	2020	2019	Förändring procent
Primärvård	1 560	1 604	-2,7 %
Somatisk vård	4 208	4 466	-5,8 %
Psykiatrisk vård	609	589	3,4 %
Tandvård	219	222	-1,4 %
Övrig hälso- och sjukvård	702	718	-0,7 %
Kultur och utbildning	141	150	-6,0 %
Trafik och infrastruktur	150	111	25,0%
Regional utveckling	51	54	-6,3%
Politisk verksamhet	58	72	-19,9%
Summa	7 698	7 987	-3,6%
Regioninterna ränteintäkter	-31	-31	0,0%
Pensionsutbetalningar avseende pensionsförmåner intjänade t.o.m 1997	283	294	-3,7%
Verksamhetens nettokostnad enligt resultaträkningen	7 950	8 250	-3,6%

Sektorsfördelningen i tabellen är framtagen av Sveriges kommuner och regioner (SKR) för att möjliggöra jämförelser mellan regioner oberoende av organisatorisk indelning.

Den totala nettokostnadsminskningen jämfört med 2019 är -3,6 procent. Inom samtliga områden och speciellt inom vårdverksamheterna finns effekter av coronapandemin som lägre patient- och andra verksamhetsintäkter, kostnader för covid-verksamhet, statlig ersättning för merkostnader, minskade kostnader för neddragen verksamhet mm. Omställningen har också gett lägre kostnader. Minskningen på övrig hälso- och sjukvård beror på lägre kostnader för sjukresor till följd av färre besök under coronapandemin. Psykiatriens högre nettokostnader beror på lägre intäkter från försäljning av rättspsykiatrisk vård. För tandvården förklaras nettokostnadsminskningen på lägre produktion på grund av färre tandläkare men också covid-19. För kultur och utbildning beror de lägre nettokostnaderna på minskad verksamhet med anledning av coronapandemin. De högre kostnaderna för trafik och infrastruktur beror dels på att i kostnaderna 2019 låg en återbetalning av för höga bidrag till Regionala kollektivtrafikmyndigheten avseende tågtrafik men också underskottstäckning för Länstrafikens nedläggning av Bussgods som belastar 2020 års resultat. Politisk verksamhet har haft på lägre kostnader för sammanträden till följd av pandemin.

Hälsocentralernas resultat

Hälsocentralerna som bedrivs i egen regi har per december ett negativt resultat på -17,4 mnkr vilket är 86,2 mnkr bättre jämfört med 2019. I de förbättrade resultaten ligger statlig ersättning för provtagning och analys av pågående covid-19 (PCR) och analys av antikroppar mot covid-19 (serologi) med 108 mnkr.

Tabell: Resultat på regiondrivna hälsocentraler jämfört med 2019, mnkr

Hälsocentraler	Resultat 2020	Resultat 2019	Förändring
Bergnäsets hälsocentral	-0,6	-4,1	3,4
Björknäs hälsocentral	-17,8	-15,2	-2,6
Björkskatans hälsocentral	4,3	0,1	4,2
Erikslunds hälsocentral	0,0	-9,2	9,2
Gammelstads hälsocentral	-4,0	-5,4	1,4
Hertsöns hälsocentral	-4,4	-5,6	1,3
Mjölkkuddens hälsocentral	-2,4	-5,0	2,5
Råneå hälsocentral	-1,3	-2,5	1,2
Sandens hälsocentral	-1,7	-4,6	3,0
Stadsvikens hälsocentral	-3,8	-8,3	4,5
Örnäsets hälsocentral	0,7	-2,0	2,6
Närsjukvård Luleå-Boden	-31,0	-61,7	30,7
Kiruna hälsocentral	2,0	-7,4	9,4
Närsjukvård Kiruna	2,0	-7,4	9,4
Jokkmokks hälsocentral	1,6	-1,8	3,4
Laponia hälsocentral	1,2	-1,2	2,5
Pajala hälsocentral	0,4	-1,4	1,9
Närsjukvård Gällivare	3,3	-4,5	7,7
Arjeplogs hälsocentral	0,9	-1,5	2,3
Arvidsjaur's hälsocentral	-3,7	-3,6	-0,1
Hortlax hälsocentral	-0,2	-2,1	1,9
Hällans hälsocentral	-1,6	-5,7	4,1
Piteå hälsocentral	1,1	-4,7	5,8
Älvsbyns hälsocentral	-1,2	-4,0	2,8
Närsjukvård Piteå	-4,6	-21,5	16,9
Haparanda hälsocentral	-8,5	-6,4	-2,1
Kalix hälsocentral	-1,5	-10,0	8,5
Överkalix hälsocentral	-1,5	-6,2	4,8
Övertorneå hälsocentral	-3,0	-2,4	-0,7
Närsjukvård Kalix	-14,5	-25,0	10,5
Digitalen	16,5	1,2	15,3
Övriga Gemensamt	10,9	15,4	-4,4
TOTALT:	-17,4	-103,6	86,2

Balanskravsresultat

Enligt kommunallagen ska kommuner och regioner ha en ekonomi i balans, d.v.s. intäkterna ska överstiga kostnaderna. Eventuellt underskott ska regleras senast tredje året efter det att underskottet uppkommit.

Resultatet för 2020 på 877 mnkr innebär ett positivt resultat på 947 mnkr efter balanskravsjusteringar. Avsättning till resultatutjämningsreserv är möjlig att göra med 787 mnkr då årets resultat (877 mnkr), som är lägre än resultat efter balanskravsjusteringar (947 mnkr), överstiger 1 procent av skatter, statsbidrag och utjämning med 787 mnkr. Vid avsättning till resultatutjämningsreserv blir balanskravsresultatet 160 mnkr vilket i förhållande till skatter, generella statsbidrag och utjämning då uppgår till 1,8 procent.

Tabell: Avstämning mot kommunallagens balanskrav, mnkr:

	Utfall 2020	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017
Årets resultat enligt resultaträkning	877	596	150	302
Avgår samtliga realisationsvinster från anläggningstillgångar	0	-16	0	-6
Justering för realisationsvinster/förluster enligt undantagsmöjlighet ⁷	0	16	0	0
Orealiserade förluster/vinster i värdepapper	-168	-349	118	0
Återföring av orealiserade vinster/förluster i värdepapper vid realisering	238	-118	0	-1
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	947	129	268	295
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-787	0	0	-
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0	0	0	-
Årets balanskravsresultat	160	129	268	295
Balanskravsunderskott från tidigare år	0	0	0	-78
Summa	160	129	268	217

Tabell: Resultatutjämningsreserv, mnkr⁸

	Utfall 2020	Utfall 2019	Utfall 2018	
1 procent av skatter och statsbidrag	90	169	164	-
Årets resultat	877	596	150	-
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	947	129	268	-
Möjlig avsättning till resultatutjämningsreserv	787	0	0	-
Ingående resultatutjämningsreserv	0	0	0	-
Utgående resultatutjämningsreserv	787	0	0	-

⁷ Försäljningar av fastigheter som är ett led i en omstrukturering i enlighet med fastighetsstrategin

⁸ Avsättning till resultatutjämningsfonden kan enligt KL göras då det lägsta av årets resultat och balanskravsresultatet överstiger 2 % av skatter och statsbidrag.

Förväntad utveckling

Region Norrbotten ska enligt kommunallagen ha en ekonomi i balans, d.v.s. intäkterna ska överstiga kostnaderna. Regionens finansiella mål för god ekonomisk hushållning från år 2020 är definierat som ett positivt balanskravsresultat med en (1) procent av skatt, utjämning och generella statsbidrag.

För att långsiktigt klara en ekonomi i balans har regionen påbörjat en omställning innebärande kostnadsminskningar om 700 mnkr. Hittills har 313 mnkr tagits hem. Under 2021 ska kostnadsminskningar genomföras med ca 200 mnkr och under 2022 med ytterligare 122 mnkr.

Beslutad budget i strategisk plan 2021-2023 förutsätter att omställningen genomförs och innebär följande resultatbudget för åren 2021-2023.

Tabell: Budget för de kommande 3 åren

mnkr	2021	2022	2023
Verksamhetens intäkter	1 313	1 243	1 014
Verksamhetens kostnader	-9 823	-9 956	-9 975
Avskrivningar	-257	-263	-260
Verksamhetens nettokostnad	-8 767	-8 976	-9 221
Skatteintäkter	6 562	6 717	6 893
Generella statsbidrag och utjämning	2 585	2 620	2 634
Verksamhetens resultat	380	361	306
Finansiella intäkter	220	236	249
Finansiella kostnader	-61	-72	-122
Årets resultat	539	525	433
Orealiserade vinster	-220	-236	-249
Balanskravsresultat	320	289	184
<i>Mål: En procent av skatt, utjämning och bidrag</i>	91	93	95

Väsentliga personalförhållanden

Medarbetare i regionen

	Antal anställda 2020-12-31	Antal anställda 2019-12-31	Förändring
Chefer	359	390	-31
Administration	500	592	-92
Administratör vård	296	295	1
Kultur, turism och fritidsarbete	67	71	-4
Läkare	760	749	11
Rehabilitering och förebyggande arbete	388	393	-5
Räddningstjänstarbete	2	2	0
Sjuksköterska	1 986	2 008	-22
Skolarbete	7	9	-2
Socialt och kurativt arbete	97	91	6
Tandvårdsarbete	419	448	-29
Teknikarbete	474	473	1
Vård- och omsorgsarbete mm	1 627	1 644	-17
Summa	6 982	7 165	-183

Coronapandemin och omställningsarbetet har under perioden haft stor påverkan på regionens verksamheter. Det ökade vårdtrycket med anledning av pandemin har medfört att antalet visstidsanställda ökat markant under vissa perioder av året, med toppar under våren, sommaren samt under sen höst.

Per den sista december 2020 har regionen 6 982 medarbetare, vilket är en minskning med 183 medarbetare jämfört med samma tidpunkt föregående år. Antalet tillsvidareanställda är 6 373 och antalet tillfälligt anställda är 607. Antalet tillsvidareanställda har minskat med 212 och antalet vikarier och tillfälligt anställda har ökat med 29.

Minskningen av medarbetare berör i stort sett alla divisioner och flertalet yrkesgrupper. Den beror på att pensionsavgångar och andra avgångar inte ersatts i samma utsträckning som tidigare samt det fortsatt utmanande rekryteringsläget.

Regionen har 1 850 tillsvidareanställda *sjuksköterskor* per sista december. Antalet tillsvidareanställda sjuksköterskor har under året minskat med 41 medarbetare, medan antalet vikarier och tillfälligt anställda sjuksköterskor har ökat med 19 medarbetare till 136.

Antalet tillsvidareanställda *läkare* är 609 per sista december vilket är en ökning med 19 medarbetare, medan antalet vikarier och tillfälligt anställda läkare har minskat med 8 medarbetare till 151. AT-läkarna har under perioden minskat med tio personer. Antalet kan dock variera under året beroende på tidpunkt för intagning till studier

I gruppen *vård- och omsorgsarbete*, där undersköterskor inräknas, finns det 1 434 tillsvidareanställda. Det är en minskning med 60 medarbetare från föregående år, medan antalet vikarier och visstidsanställda har ökat med 43. Inom gruppen administration finns 500 medarbetare, vilket är en minskning med 92 medarbetare jämfört med föregående period. Antalet vikarier och visstidsanställda inom administration har minskat med 25 medarbetare. Minskningen inom administration kan till största delen förklaras genom avgångar som inte ersatts samt vakanta tjänster som inte blivit tillsatta. Regiondirektörens stab står för den största förändringen med en minskning på 26 medarbetare.

Minskningen av *chefer* är totalt 31 och har skett inom divisionerna Närsjukvård, Service, Folk tandvård och Regiondirektörens stab.

Tabell: Antal anställda per division

	Antal anställda 2020-12-31	Antal anställda 2019-12-31	Förändring
Närsjukvårdsdivisioner	3 470	3 472	-2
Division Länssjukvård	1 941	1 894	47
Division Folk tandvård	457	492	-35
Division Service	603	723	-120
Division Länsteknik	137	151	-14
Regiongemensamt	374	433	-59
Summa	6 982	7 165	-183

Närsjukvårdsdivisionerna har minskat antalet medarbetare med 47 tillsvidareanställda. Antalet vikarier och visstidsanställda har ökat med 45. Bristen på läkare kvarstår, främst inom primärvård. Det finns också svårigheter att hitta läkarspecialiteter inom andra områden. Den 1 januari 2020 övergick ortopedverksamheten i Piteå till länssjukvården, vilket medförde att ett 30-tal medarbetare överfördes dit. Sjukvårdsrådgivningen har ökat antalet medarbetare utifrån behovet under pandemin. Det saknas sjuksköterskor och allmänspecialister på vissa orter i glesbygd samt läkare, sjuksköterskor och skötare inom vuxenpsykiatri, vilket är svårrekryterat.

Division Länssjukvård har ökat antalet anställda med 47. De största ökningarna av medarbetare återfinns på vårdavdelningarna och avser grupperna vård- och omsorgspersonal och sjuksköterskor. Det långsiktiga rekryteringsarbetet börjar ge resultat och vakanser har kunnat tillsättas i högre grad. Det har skett en ökning av personal på Kirurgen/Urologi. På Anestesi/Operation/Intensivvård har det ökade trycket på vården på grund av pandemin resulterat i en ökad anställning av intensivvårdssjuksköterskor. Det har också anställts fler vikarier än tidigare på grund av ökat tryck på vården, men också med anledning av att sjukfrånvaron varit hög under året.

Division Folk tandvård har minskat med 35 tillsvidareanställda medarbetare under 2020. Avgångsorsaken är framförallt pensioner, men divisionen ser

även en ökad konkurrens från privata vårdgivare och svårigheter att behålla utlandsrekryterade tandvårdare i Norrbotten. Under året har upplägget med internstafett utökats för att klara av vårduppgifterna i alla kommuner. En tydligare prioriteringsordning bland patientgrupper har blivit än mer nödvändig då medarbetareantalet minskar.

Medarbetare har omfördelats mellan de tre hälso- och sjukvårdsdivisionerna utifrån verksamhetsbeslut i regionala krisledningen (RKL) samt lokala krisledningen (LKL) och det vårdbehov som varit.

Division Service har gjort ett antal större förändringar i sin organisation. Utfasning av Vårdnära service har genomförts och medfört en minskning av vård- och omsorgspersonal med cirka 50 medarbetare. Resursenheten med sjuksköterskor och undersköterskor har överförts till vårddivisionerna, vilket har medfört en minskning av personal på division Service. Det har också skett en minskning inom administration, bland annat av HR personal då ingen återrekrytering skett när någon slutat.

Inom *division Länsteknik* har det skett en minskning av antalet tillsvidareanställda under 2020. Antalet anställda 2020 uppgår till 137 personer, vilket är en minskning med 14 medarbetare. Förvaltningsstyrning har tappat flest medarbetare. Det medför konsekvenser då Länsteknik inte kan genomföra tekniska utredningar och införande av ny teknik i den takt som efterfrågas av övriga verksamheter i regionen.

Kvinnor och män ska i lika stor utsträckning erbjudas heltidstjänstgöring. Utifrån resultatet för 2020 konstateras att kvinnorna, i sin grundanställning, har lägre sysselsättningsgrad jämfört med männen. Av kvinnorna har 91,2 procent heltidsanställning, medan motsvarande siffra bland männen är 94,7 procent. Personalomsättningen under året uppgår till 4,74 procent varav 1,21 procent är pensionsavgångar.

Arbetad tid och frånvaro

Den arbetade tiden, det vill säga bruttoarbetstiden minus frånvaro, är 73 procent vilket är en minskning med 1,1 procentenheter jämfört som föregående år. Sjukfrånvaron är 6,3 procent, en ökning med 1,8 procentenheter. Uttaget av föräldraledighet för 2020 är 6,2 procent av totalt arbetad tid, vilket är en ökning med 0,5 procentenheter jämfört med 2019. Denna frånvarotyp är den näst största efter semesteruttaget som ligger på 9,7 procent.

Tabell: arbetad tid och frånvaro, procent av bruttoarbetstid

Procent	2020	2019	2018	2017	2016
Arbetad tid (basbemanning)	73,0	74,1	74,0	73,7	74,0
Sjukfrånvaro	6,3	4,5	5,0	5,4	5,5
Semester, föräldraledighet, övrig frånvaro	20,7	21,4	21,0	20,9	20,5

Sjukfrånvaro

Regionens totala sjukfrånvaro ligger på 6,3 procent för helåret, vilket är en ökning med 1,8 procentenheter jämfört med föregående år. Den korta sjukfrånvaron står för 3,3 procent och långtidsfrånvaron för 3 procent. Den positiva trenden med sänkt sjuktal har därmed brutits. På grund av pandemin har fler medarbetare sjukskrivit sig, detta enligt myndigheternas rekommendationer. April månad hade den årshögsta sjukfrånvaron på totalt 9,6 procent. Högst sjukfrånvaro har division Folk tandvård med 8,2 procent på helåret. Sjukfrånvaron skiljer sig åt mellan män och kvinnor. Kvinnorna har 6,8 procent medan männen har 4,3 procent sjukfrånvaro.

Tabell: Sjukfrånvaro i olika intervall, procent

procent	2020	2019	2018	2017	2016
1-14 dagar	3,3	2,1	2,3	2,3	2,2
15-59 dagar	1,1	0,8	0,8	0,9	1,0
60-90 dagar	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
91- dagar	1,6	1,4	1,7	1,9	2,0
Lång sjukfrånvaro ⁹	47,2	54,1	54,5	57,4	60,0
Kort sjukfrånvaro ¹⁰	52,8	45,9	45,5	42,6	40,0
Total sjukfrånvaro	6,3	4,5	5,0	5,4	5,5

Tabell: Sjukfrånvaro per kön och åldersintervall, procent

Procent	2020	2019	2018	2017	2016
Total sjukfrånvaro	6,3	4,5	5,0	5,4	5,5
Sjukfrånvaro män	4,3	2,7	2,9	3,3	3,6
Sjukfrånvaro kvinnor	6,8	5,0	5,5	5,9	6,1
Sjukfrånvaro – 29 år	4,8	3,2	4,1	4,2	3,8
Sjukfrånvaro 30-49 år	6,4	4,3	4,5	4,9	5,2
Sjukfrånvaro + 50 år	6,8	5,2	5,7	6,1	6,4

Arbetad tid och extratid uttryckt som årsarbetare

I Region Norrbotten har extratiden, andelen timmar utöver ordinarie sysselsättningsgrad, ökat med drygt 5 procent jämfört med föregående år. Övertiden har ökat med 9,7 procent, läkarnas jour och beredskap har ökat med 9,1 procent och övrig jour och beredskap minskat med 10,8 procent. Ökningen beror på beredskapen för att hantera pandemin och det ökade vårdbehovet samtidigt som sjukfrånvaron har ökat hos medarbetarna.

⁹ Sjukfrånvaro dag 15- uttryckt i procent av den totala sjukfrånvaron

¹⁰ Sjukfrånvaro 1-14 dagar uttryckt i procent av den totala sjukfrånvaron

Tabell: Arbetad tid och extratid

	2020	2019	2018
Arbetad tid i snitt inkl övertid ¹¹	5 453	5 719	6 215
Extratid egen personal	198	189	199
varav:			
Fyllnadstid	15	19	22
Övertid	100	92	100
Jour- och beredskap	83	78	77

Vårdproduktion¹²

Besöken har minskat kraftigt till följd av coronapandemin. Den totala minskningen är 144 168 till antalet (10,6 procent) vilket motsvarar drygt en och månads produktion. Den kraftigaste minskningen var under april månad.

Antalet fysiska besök är 18 procent (-237 385) färre jämfört med 2019. Distanskontakterna har däremot ökat med 124 procent (93 217) under samma period. Antalet vårdtillfällen är 9 procent (-3 042) färre jämfört med 2019 och antalet operationer vid regionens operationsavdelningar har minskat med 18 procent (-2 805) jämfört med 2019. För mer utförlig redovisning av vårdproduktion, se bilaga Produktion, tillgänglighet och kostnadseffektiv verksamhet.

Tillgänglighet

De omfattande åtgärder som vidtagits till följd av coronapandemin har haft en stor påverkan på tillgängligheten till hälso- och sjukvården. Väntetiderna till läkarbesök och åtgärd inom specialiserad vård har ökat. Inom barn- och ungdomspsykiatrin har dock väntetiderna minskat jämfört med föregående år. Även Folk tandvårdens verksamhet har en omfattande påverkan av coronapandemin och når inte målet om andelen patienter som färdigbehandlas vid ett besök.

- Telefontillgängligheten mätt som antalet invånare som fått kontakt med primärvården samma dag som kontakt har sökts uppgick till 83,4 procent i snitt. Det är en minskning 3,8 procentenheter jämfört med föregående år.
- Andelen patienter som har fått en medicinsk bedömning i primärvården inom tre dagar från första kontakt uppgick till 92,7 procent, Det är 2,9 procentenheter bättre än föregående år.

¹¹ Beräknat på årsarbetstid 1760 timmar

¹² Redovisad statistik avser besök och operationer inom Region Norrbotten och privata hälso-centraler.

- Andel väntande till åtgärd inom specialiserad vård uppgick till 50 procent vid utgången av december, vilket är en nedgång med 26 procentenheter jämfört med samma tidpunkt föregående år.
- Andelen patienter som står på väntelista och väntat 90 dagar eller kortare på ett första läkarbesök uppgick till 52 procent vid utgången av december, vilket är en nedgång med nio procentenheter jämfört med 2019.

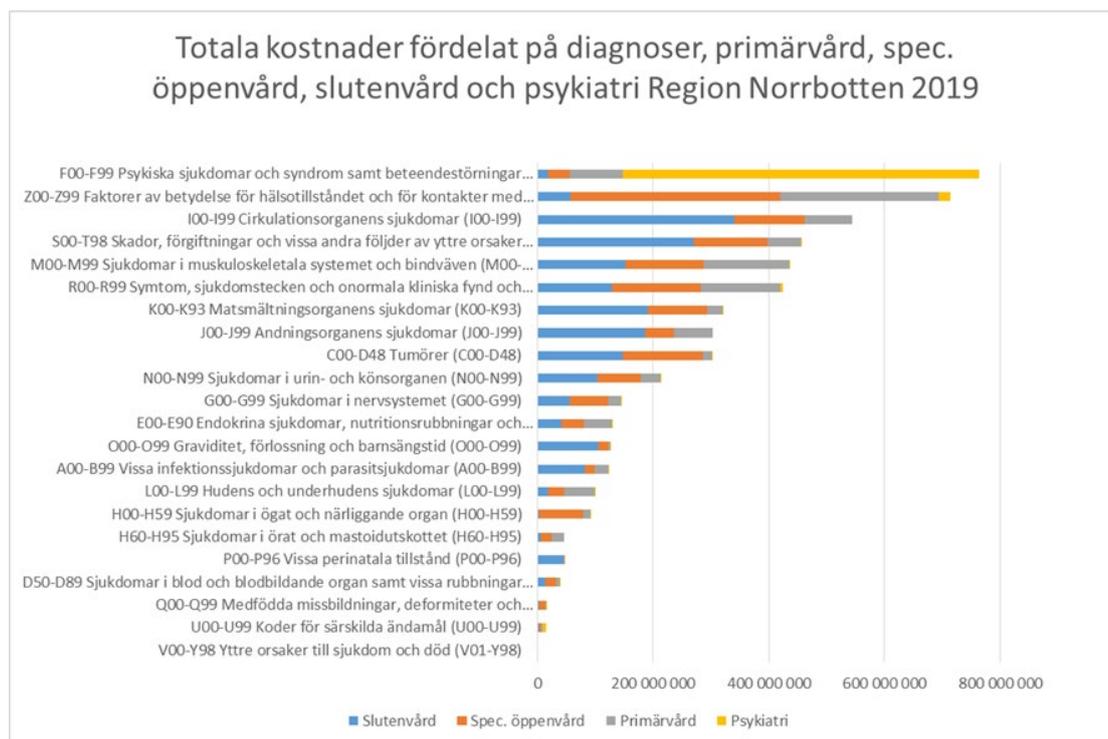
För mer utförlig redovisning av tillgänglighet se bilaga Produktion, tillgänglighet och kostnadseffektiv verksamhet.

Vården och sjukdomsgrupper

De totala KPP-kostnaderna¹³ för egen producerad hälso- och sjukvård är 5,3 miljarder kronor¹⁴ år 2019. De sex största diagnosområdena står för 62 procent av de totala kostnaderna eller 3,3 miljarder kronor (se diagram nästa sida). De största kostnaderna ses i diagnosområdet Psykiska sjukdomar och syndrom samt beteendestörningar (F00-F99) med 14 procent. Området Faktorer av betydelse för hälsotillståndet och för kontakter med hälso- och sjukvården (Z00-Z99) med 13 procent. Området innehåller bland annat cytostatika behandling, dialys, rutinmässig undersökning av barn, influensa vaccination, allmän gynekologisk undersökning samt olika undersökningar. Cirkulationsorganens sjukdomar (I00-I99) står för 10 procent, Skador och förgiftningar (S00-T98) 9 procent, Sjukdomar i muskuloskeletala systemet och bindväven (M00-M99) 8 procent liksom Symtom, sjukdomstecken och onormala kliniska fynd och laboratoriefynd (R00-R99) 8 procent.

¹³ Kostnad per patient, KPP, är en metod för beräkning av sjukvårdskostnaden för varje enskild patient och vårdkontakt.

¹⁴ Enbart diagnossatta omfattas.

I den specialiserade somatiska slutenvården är det cirkulationsorganens sjukdomar (till exempel hjärtinfarkt, stroke) som står för den största kostnaden, 17 procent av totala kostnaderna. I specialiserad öppenvård, liksom i primärvården, är det Z00-Z99, Faktorer av betydelse för hälsotillståndet och för kontakter med hälso- och sjukvården som är störst, med 17 respektive 23 procent av de totala kostnaderna.

Kostnadseffektiv verksamhet

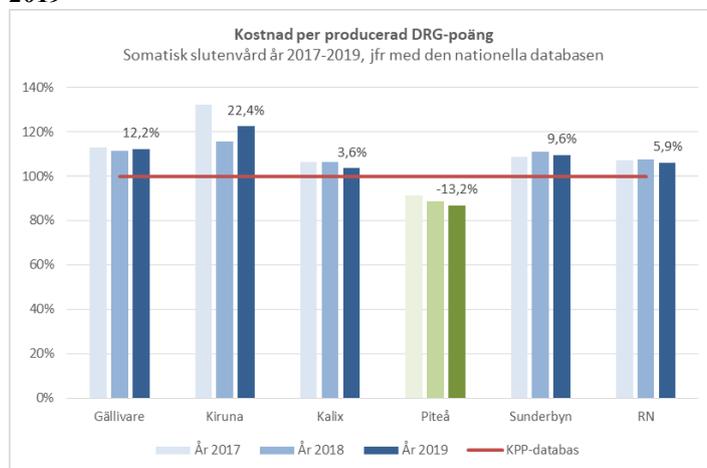
Kostnad per patient, KPP, är en metod för beräkning av sjukvårdskostnaden för varje enskild patient och vårdkontakt. Diagnosrelaterade grupper, DRG, innebär förenklat en viktning av olika åtgärder per sjukdomstillstånd för att kunna göra jämförelser mellan olika verksamheter. Tillsammans utgör KPP och DRG ett instrument för att beskriva verksamheten inom sjukvården. KPP och DRG visar också vad som produceras och till vilken kostnad, även resursförbrukningen för enskilda patienter, olika patientgrupper, diagnosgrupper kan visas med dessa instrument. Somatisk och psykiatrisk vård kan följas sedan flera år. KPP för primärvård är under utveckling.

Kostnader somatisk vård jämfört med riket

Regionens mål är att kostnad per producerad DRG-poäng ska ligga i nivå med genomsnittet för läns- och länsdelssjukhus i riket. För verksamheterna i malmfälten fördelas kostnaderna på ett litet patientunderlag, vilket gör det svårt att nå samma kostnadsnivåer som rikssnittet med bibehållen struktur. Senaste tillgängliga data för jämförelse är år 2019. Kostnad per producerad DRG-poäng inom somatisk slutenvård i Norrbotten har under flera år legat på en nivå som är högre än riket. År 2019 låg Region Norrbotten 5,9 procent högre än genomsnittskostnaden för läns- och länsdelssjukhus i den nationella

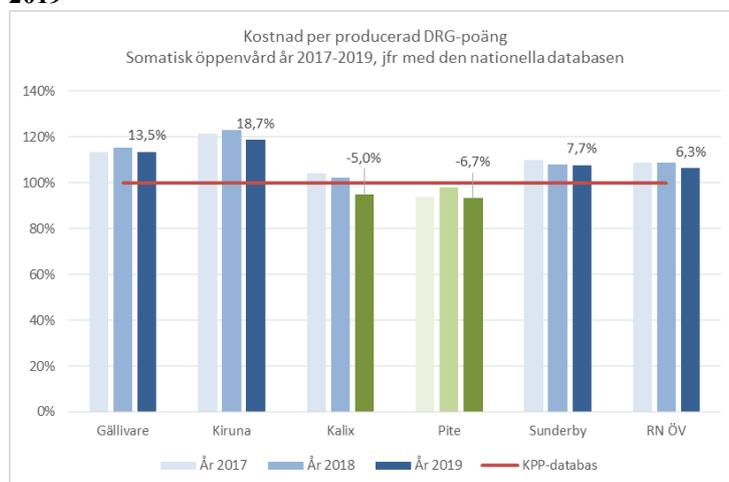
KPP-databasen, vilket är en förbättring med 1,5 procentenheter jämfört med år 2018.

Diagram: Kostnad per producerad DRG-poäng för somatisk slutenvård 2017-2019

Kostnad per producerad DRG-poäng inom öppen somatisk vård i Norrbotten är ca 6,3 procent högre än i riket vilket är 2,4 procentenheter bättre jämfört med år 2018.

Diagram: Kostnad per producerad DRG-poäng för somatisk öppenvård 2017-2019

Ytterfall i somatisk slutenvård

Vårdtillfällen som är ytterfall, d.v.s. vårdtillfällen som är väsentligt dyrare än genomsnittet, utgör 5,1 procent av samtliga vårdtillfällen och kostar ca 400 mnkr år 2019. Orsaker till ytterfall är ofta medicinsk komplikation eller avvikelse/vårdskada. Kostnaderna för ytterfall har minskat med 51 mnkr, 11 procent, år 2019 jämfört år 2018. En äldre befolkning är en delförklaring till våra högre ytterfallskostnader jämfört med riket.

Merkostnad i somatisk vård

Sammantaget innebär den högre kostnadsnivån och den högre andelen ytterfall merkostnader jämfört med riket i storleksordningen cirka 480 mnkr, varav ca 69 procent är hänförligt till Sunderby sjukhus.

För mer utförlig redovisning av kostnadseffektiv verksamhet, se bilaga Produktion, tillgänglighet och kostnadseffektiv verksamhet.

Medicinsk kvalitet i vården

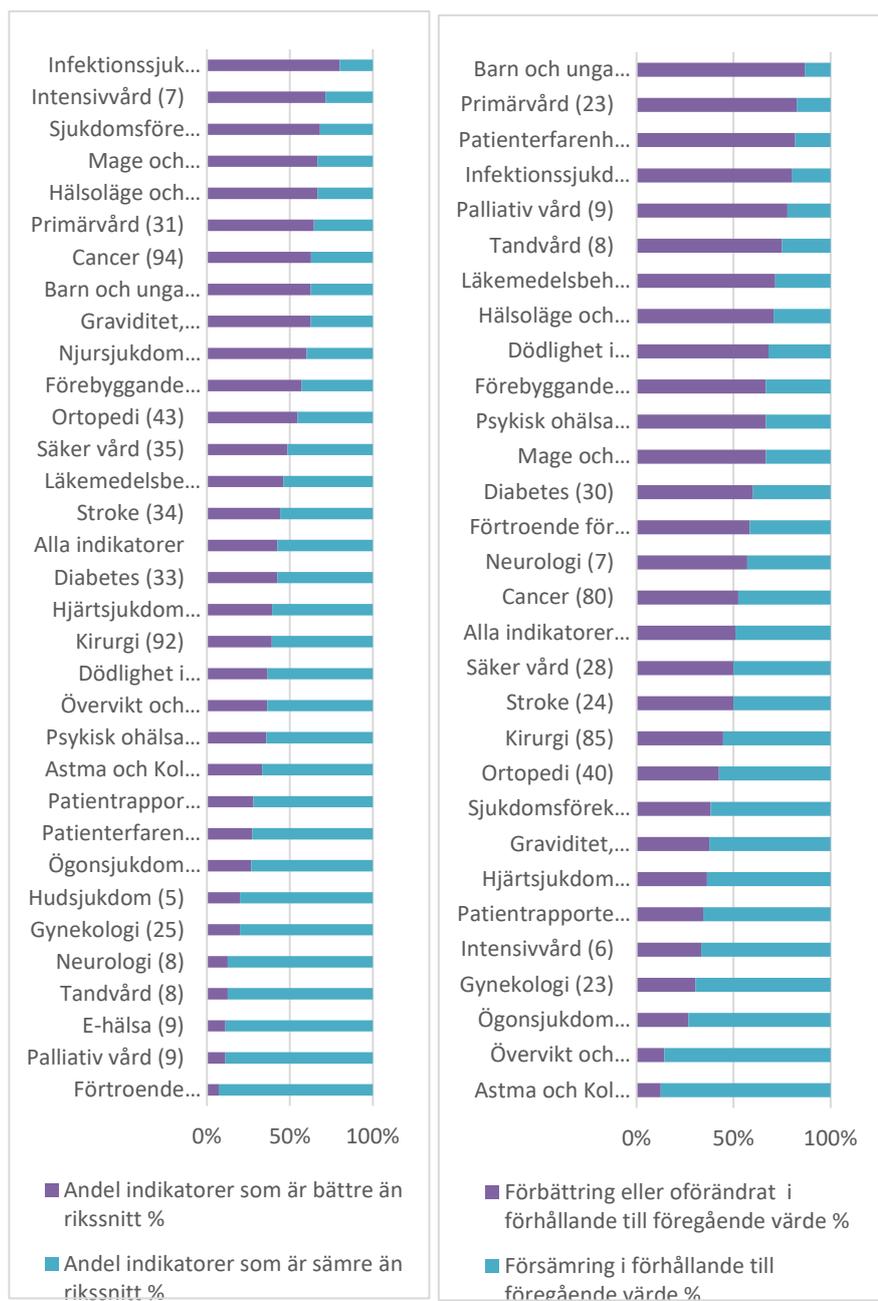
Vården i siffror (ViS) är en webbplats med en stor mängd kvalitetsindikatorer rörande hälso- och sjukvård. Indikatorerna är indelade efter sjukdomstillstånd och olika teman. Webbplatsen gör det möjligt att jämföra den egna regionen med andra regioner eller riket som helhet, som punktmätningar eller över tid. Nedan återges Region Norrbottens resultat jämfört med riksnitt under perioden 2017-2020. Jämförelsen omfattar senaste mätvärde och innefattar samtliga områden som innehåller minst fem indikatorer.

Region Norrbotten har samma eller bättre utfall än riksgenomsnittet i 12 av 34 områden (se diagram). Särskilt bra resultat har Region Norrbotten inom indikatorområdena intensivvård, infektionssjukdom, sjukdomsförekomst, hälsoläge och levnadsvanor, mage och tarmsjukdom, primärvård och cancer. Omvänt har Region Norrbotten betydligt sämre utfall än riksgenomsnittet inom gynekologi, E-hälsa, förtroende för hälso- och sjukvården, ögonsjukdom, tandvård och palliativ vård. I de större indikatorområdena hade Region Norrbotten bra resultat inom framför allt cancer och förebyggande vård, men sämre resultat inom kirurgi, dödlighet i befolkningen och hjärtsjukdom. På totalen har Region Norrbotten 44 procent indikatorer som har ett bättre värde än riksgenomsnittet, och 56 procent som är sämre.

Diagram: Andel indikatorer från Vården i siffror, fördelat per sjukdomsgrupp eller tema, där Region Norrbotten har bättre respektive sämre resultat än riksnittet.

Andel indikatorer där Region Norrbotten har ett förbättrat/oförändrat respektive försämrat resultat jämfört med föregående mätning.

Inom parentes: antal indikatorer för respektive område.

Vid jämförelse av senaste mätvärde med perioden 2020-2017 har Region Norrbotten förbättrade eller oförändrade resultat inom 64 procent av alla indikatorer (20 av 31 indikatorgrupper). Inom primärvård, barn och unga, patienterfarenheter/upplevelser, infektionssjukdom har mer än 80 procent av indikatorerna förbättrats sedan föregående mätvärde. Även palliativ vård, tandvård, hälsoläge och levnadsvanor samt läkemedelsbehandling uppvisar påtagliga förbättringar, 70 procent eller fler av indikatorerna har förbättrats sedan föregående mättillfälle. Inom astma och kol, övervikt och fetma har mer än 80 procent av indikatorerna försämrats sedan föregående mättillfälle. Även områden som ögonsjukdomar visar större försämringar.

I de större indikatorsområdena ses en väsentlig förbättring när det gäller exempelvis diabetes, dödlighet i befolkningen och läkemedelsbehandling. Större indikatorsområden med försämrat resultat sedan föregående mätning är gynekologi, hjärtsjukdom och patientrapporterade resultat.

Varje temaområde i Vården i siffror innehåller en blandning av olika typer av indikatorer: medicinska resultat- och processmått, tillgänglighetsmått och patientrapporterade mått.

Även om Region Norrbottens resultat visar på förbättring inom många områden, tyder resultaten sammanfattningsvis också på att det finns områden som kräver noggrannare analys och utökade insatser. Region Norrbotten kommer genom den nya kunskapsstyrningen att ta vid det arbetet.

Bolag, stiftelser och kommunalförbund

Regionen arbetar för länets utveckling på många sätt även utanför den egna organisationen. Arbetet sker bland annat genom ägande i bolag, ekonomiska bidrag, medfinansiering, huvudmannskap och representantskap i styrgrupper och andra liknande grupperingar. För all anslagstilldelning gäller att insatserna ska vara av regional karaktär.

Bolag

Almi Företagspartner Nord AB

Almi verkar för att bärkraftiga idéer och företag ska utvecklas. Med rådgivning, lån, riskkapital och inkubation möter Almi kunder i företagandets alla faser – från idébärare till framgångsrika företagare. Arbetet är marknadskompletterande och utförs så att snedvridning av konkurrensen undviks. Almi ägs av staten tillsammans med regionala offentliga ägare och finns på 40 orter i landet.

Almi Företagspartner Nord AB verkar i Norrbotten och Västerbotten och ägs av statliga Almi Företagspartner AB till 51 procent samt av Region Norrbotten och Region Västerbotten till 24,5 procent vardera.

Arctic Business Incubator AB

ABI är Sveriges nordligaste inkubator med verksamhet från Kiruna i norr till Skellefteå i söder. Bolagets uppgift är att skapa nya framgångsrika innovativa tillväxt- och exportbolag från alla branscher i norra Sverige. Idéerna kan komma från enskilda entreprenörer, Luleå Tekniska Universitet, institutioner och forskningsorganisationer samt existerande bolag. Bolaget ägs till nio procent av regionen och resterande av Holding Aktiebolaget vid Luleå tekniska universitet, Skellefteå industrihus AB, Luleå kommun och Stiftelsen Norrlandsfonden. Under 2020 har Piteå kommun blivit delägare i bolaget. Bolaget finansieras utöver ägarna av Vinnova och Sparbanken Nord

BD Pop AB

Bolaget ska vara ett regionalt resurs- och produktionscentrum för populärmusik i syfte att stödja talanger, stärka den regionala musikbranschen och stimulera tillväxt av kreativa näringar.

Bolagets huvudsakliga verksamhetsområden ska vara artistutveckling, branschutveckling, inspelning, distribution, marknadsföring, kompetens- och affärsutveckling samt arrangemang i samarbete med lokala arrangörer.

BD Pop ägs till 55 procent av Region Norrbotten, till 20 procent av Luleå kommun och resterande av Boden, Jokkmokk, Pajala, Piteå, Älvsbyn, Övertorneå, Övertorneå kommuner. Arbete pågår också med att uppnå att fler av länets kommuner ska bli delägare.

Filmpool Nord AB

Bolagets två huvuduppdrag är att vara ett produktionscentrum för långfilm, audiovisuella verk och TV-drama samt vara ett regionalt resurscentrum innefattande bland annat filmpedagogik, barn- och ungdomsverksamhet, talangutveckling, digitalutveckling, visning och spridning av film, filmkulturella frågor och biografifrågor.

Bolaget arbetar också med att stärka den regionala filmbranschen genom att lyfta fram och förmedla kontakter till regionens inspelningsmiljöer, filmarbetare, teknikbolag och serviceföretag till nationella och internationella filminspelningar.

Filmpool Nord ägs till 32,86 procent av regionen och resterande ägare är 11 av länets kommuner. Haparanda och Gällivare kommun beslutade att åter bli delägare i bolaget. Affären verkställs under år 2021.

Informationsteknik i Norrbotten AB

Bolaget ska erbjuda ett länsgemensamt fiberbaserat höghastighetsnät till näringsliv och offentlig service för ett utökat tjänsteutbud som bidrar till ekonomisk tillväxt och utveckling i regionen. Bolaget ägs till 47 procent av regionen och resterande av kommunerna i länet.

Invest i Norrbotten AB

Bolaget arbetar med att exportera kännedom och kunskap om affärsmässiga möjligheter i Norrbotten för att få fler etablerare och investerare till länet. Invest i Norrbotten ska koordinera ett systematiskt proaktivt investerings- och etableringsarbete i Norrbotten och länets kommuner. Bolaget ägs till 75,8 procent av regionen. Boden, Luleå och Piteå äger vardera 3,4 procent. Arjeplog, Arvidsjaur, Gällivare, Haparanda, Jokkmokk, Kalix, Pajala, Älvsbyn, Övertorneå kommuner äger vardera 1,4 procent.

Matlaget i Gällivare AB

Bolaget producerar mat till verksamheter inom Gällivare kommun samt till regionens lokala hälso- och sjukvårdsverksamhet. Bolaget ägs till 40 procent av regionen och till 60 procent av Gällivare kommun.

Energikontor Norr AB

Bolagets uppdrag är att driva energi- och miljöfrågor på lokal och regional nivå i ett internationellt perspektiv. Detta görs genom att arbeta för en ökad användning av förnyelsebar energi och en ökad energieffektivisering. Arbetet ska även bidra till ett ökat regionalt samarbete inom energi- och miljöområdet samt till regionsamverkan i EU-samarbetet. Bolaget ägs till 50 procent av regionen och till 50 procent av länets kommuner.

Norrbotniabanan AB

Syftet för bolaget är främst att ge arbetet för Norrbotniabanan en juridisk och organisatorisk plattform och att tydligt markera länens ambition och engagemang för att genomföra projektet med en järnväg längs norrbottenskusten. Norrbotniabanan AB ägs av Region Norrbotten, Region Västerbotten samt berörda kommuner längs den tänkta bansträckan.

Stiftelser

Stiftelsen Norrbottensteatern

Uppdraget för teatern är att driva och organisera konstnärlig verksamhet. Via produktioner och distributionsformer ska teatern nå människor i deras egen miljö. Teatern drivs i form av en stiftelse med regionen och Luleå kommun som huvudmän. Region Norrbottens andel är 58 procent.

Kommunalförbund

Regionala kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten (RKM)

Regionala kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten är ett kommunalförbund som ska samordna, effektivisera och utveckla kollektivtrafiken. Medlemmar är länets kommuner samt regionen.

Länstrafiken i Norrbotten är ett helägt dotterbolag till Regionala kollektivtrafikmyndigheten. Länstrafiken hanterar praktiskt medlemmarnas trafik i länet.

Norrtåg är ett bolag som RKM äger till 25 procent. Resterande ägs av kollektivtrafikmyndigheterna i Jämtland och Västernorrland samt av Länstrafiken i Västerbotten. Norrtåg organiserar och hanterar den regionala tågtrafiken i regionen.

Norra sjukvårdsregionförbundet (NRF)

Norra sjukvårdsregionförbundet bildades 2005 av norra sjukvårdsregionen – Region Jämtland-Härjedalen, Region Västernorrland, Region Västerbotten och Region Norrbotten. Regionförbundet är ett samverkansorgan för att tillvarata och utveckla gemensamma intressen inom hälso- och sjukvård, utbildning och forskning.

I regionförbundet har regionerna ett gemensamt ansvar för beställning, planering och samordning av regionsjukvård, utbildning, kunskapsstyrning och forskning utifrån ett behovs- och befolkningsperspektiv. Förbundets högsta beslutande organ är förbundsdirektionen med tre ledamöter från varje region. Förbundet beslutar om avtal för högspecialiserad vård och om regionförbundets utvecklingsplan för cancervården. Samverkan sker i de samverkansgrupper som inrättats inom förbundet.

Konstmuseet i Norr

Konstmuseet i Norr är ett länskonstmuseum i Norrbotten som bildades 2017 av Region Norrbotten och Kiruna kommun. Som länskonstmuseum i Norrbotten bedriver Konstmuseet i Norr dels verksamhet i de fysiska museilokalerna i Kiruna och dels länsövergripande utställnings- och projektverksamhet med syfte att tillgängliggöra och samtala om konst i Norrbottens 14 kommuner.

Kommunalförbundet Svenskt ambulansflyg (KSA)

Kommunalförbundet Svenskt ambulansflyg bildades år 2016. Förbundets medlemmar består av samtliga Sveriges regioner. Förbundets ändamål är att tillhandahålla ambulansflyg för medlemmarna och syftet är att effektivisera ambulansflyget för att öka patientnyttan och patientsäkerheten genom samordning av gemensamma resurser. Styrelsen utgörs av sju ledamöter och sju ersättare där alla Sveriges sjukvårdsregioner är representerade.

Kommunalförbundet Svensk Flygambulans (SLA)

Kommunalförbundet Svensk luftambulans bildades år 2014 och fler medlemmar har anslutits under åren. Förbundets medlemmar består av Region Dalarna, Region Värmland, Region Västra Götaland, Region Uppsala, Region Västerbotten och Region Norrbotten. Förbundets ändamål är att driva ambulanshelikopterverksamhet och annan därtill knuten verksamhet åt medlemmarna. Syftet är att skapa en stark, kostnadseffektiv och kompetent part till den regionala och nationella utvecklingen inom verksamhetsområdet.

Tabell: Ekonomiskt resultat (mnkr) och antal anställda

	Om- sättning 2020	Om- sättning 2019	Resultat före skatt 2020	Resultat före skatt 2019	Antal an- ställda
Almi Företagspartner Nord AB	30,4	28,8	3,4	-1,2	20
BD Pop AB	6,9	6,8	0,2	0	5
Filmpool Nord AB	28,8	28,0	1,1	0	7
Informationsteknik i Norrbotten AB	49,3	43,0	0	3,0	8
Investeringar i Norrbotten AB	12,5	12,7	0,8	0,6	5
Matlaget i Gällivare AB	30,9	33,1	0,4	0,5	29
Energikontor Norr AB	14,5	15,1	0,3	0,5	13
Regionala kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten (RKM)					
Stiftelsen Norrbottensteatern	54,1	55,5	4,5	4,4	55

Driftredovisning

Regionfullmäktige fördelar budget till respektive styrelse/nämnd som motsvarar verksamhetens nettokostnader i resultaträkningen. Politisk verksamhet tilldelas också budget från regionfullmäktige, är dock ingen nämnd. Driftredovisningen visar budget, utfall och budgetavvikelse för intäkter, kostnader inklusive avskrivningar samt nettokostnader.

	Intäkter						Kostnader						Avvikelse mot budget 2020-12			
	Utfall 2020-12		Budget 2020-12		Utfall 2019-12		Utfall 2020-12		Budget 2020-12		Utfall 2019-12		Intäkter	Kostnader	Netto-kostnader	
	Region-bidrag	Övriga intäkter	Region-bidrag	Övriga intäkter	Region-bidrag	Övriga intäkter	Region-bidrag	Övriga kostnader	Region-bidrag	Övriga kostnader	Region-bidrag	Övriga kostnader				
Styrelser/nämnder																
Regionstyrelsen	8 170	5 165	8 170	4 082	7 984	4 617	-8 526	-12 762	-8 526	-12 252	-8 338	-12 529	1 083	-510	573	
Regional utvecklingsnämnd	312	87	312	68	312	93	0	-406	-0	-380	0	-391	19	-27	-7	
Patientnämnden	3	0	3	0	0	0	0	-2	0	-3	0	-2	0	1	1	
Politisk verksamhet	41	0	41	0	41	0	0	-31	0	-41	0	-38	0	10	10	
Eliminering av regioninterna kostnader	-8 526	-3 668	-8 526	-3 004	-8 338	-3 393	8 526	3 668	8 526	3 004	8 338	3 393	-665	665	0	
Verksamhetens intäkter, kostnader och nettokostnader enligt resultaträkning	0	1 584	0	1 146	0	1 317	0	-9 534	0	-9 672	0	-9 567	437	139	576	
Verksamheter																
Regionstyrelsen																
Division Närsjukvård Lu-Bo	1 659	888	1 659	678	2 936	1 370		-2 324		-2 072			210	-252	-42	
Division Närsjukvård övr.länet	1 383	563	1 383	487				-2 228		-2 135		-4 536	76	-93	-17	
Division Länssjukvård	2 278	364	2 278	220	2 168	307		-2 608		-2 497		-2 505	144	-111	33	
Folk tandvård	91	230	91	292	88	268		-350		-382		-384	-62	32	-30	
Division Service	329	949	329	875	326	906		-1 205		-1 148		-1 170	74	-57	17	
Division Länsteknik	164	51	164	53	160	53		-203		-217		-217	-3	14	12	
Regiondirektörens stab och uppdrag	1 902	1 544	1 902	935	1 819	878		-2 925		-2 837		-2 590	609	-86	522	
VAS tillverkarorg.	0	31	0	32	0	35		-31		-32		-35	-1	1	0	
Avskrivningar	83	0	83	0	83	0		-76		-83		-78	0	8	8	
Personalrelaterade kostnader	21	10	21	9	26	13		-25		-30		-32	0	5	5	
Finansförvaltning	260	535	260	500	377	788	-8 526	-787	-8 526	-818	-8 338	-982	34	29	64	
Regional utvecklingsnämnd																
Kultur	123	77	123	66	124	76		-190		-189		-195	11	-1	10	
Utbildning	0	0	0	0	1	0		0		-1		-1	0	0	0	
Regional utveckling	189	10	189	2	188	17		-216		-190		-194	9	-26	-17	
Patientnämnd																
Stödpersonverksamhet	3	0	3	0	0	0		-2		-3		-2	0	1	1	
Politisk verksamhet	41	0	41	0	41	0		-31		-41		-38	0	10	10	
Summa	8 526	5 252	8 526	4 150	8 338	4 710	-8 526	-13 202	-8 526	-12 676	-8 338	-12 960	1 102	-526	576	
Eliminering av regioninterna kostnader	-8 526	-3 668	-8 526	-3 004	-8 338	-3 393	8 526	3 668	8 526	3 004	8 338	3 393	-665	665	0	
Verksamhetens intäkter, kostnader och nettokostnader enligt resultaträkning	0	1 584	0	1 146	0	1 317	0	-9 534	0	-9 672	0	-9 567	437	139	576	

Investeringsredovisning

Regionfullmäktige har avsatt 483 mnkr som ram för investeringsbeslut under 2020 och en likviditetsram på 592 mnkr. Från 2020 års ram har tagits beslut om investeringar för 298 mnkr enligt tabellen nedan. Under året har regionen investerat totalt 408 mnkr. 272 mnkr av årets investeringsutfall är beslutade under tidigare år, främst avseende Sunderby sjukhus men också inventarier.

Tabell: Investeringar 2020

Typ av investering (mnkr)	Beslutat från 2020 års ram	Investeringar från 2020 års beslut	Investeringar från tidigare års beslut	Summa investeringar 2020-12	Investeringar 2019
Immateriella tillgångar	48	14	5	19	0
Mark, byggnader och tekniska anläggningar					
Sunderby sjukhus		0	210	210	192
Investeringar för regionens verksamheter	32	14	0	14	20
Investeringar för externa hyresgäster					12
Investeringsbidrag					
Summa	80	14	210	224	224
varav som nyttjas av externa hyresgäster	0	0	0	0	12
Maskiner och inventarier					
Division Närsjukvård	20	13	3	16	20
Division Länssjukvård	70	33	8	40	23
Division Folk tandvård	2	2	0	2	1
Division Service	2	1	1	2	2
Division Service, hjälpmedel	38	30	0	30	38
Division Länsteknik	15	11	4	15	17
Division Regiongemensamt	2	0	0	0	4
Digitaliseringsavd.	68	19	44	63	55
Investeringsreserv/nya investeringar	2	0	0	0	0
Investeringsbidrag		-1	0	-1	0
Summa	218	108	57	165	161
Totalt	298	136	272	408	385
Av regionfullmäktige beslutad ram	483			592	

Tabell: Redovisning av fastighetsinvesteringar mot beslutad totalutgift

	Utgifter sedan projektens start			
	Beslutad totalutgift	Ack. utfall	-varav utfall 2020	Kvar att upp-beta/avvikelse mot beslutad totalutgift
<i>Pågående projekt</i>				
Sunderby sjukhus beslut före 2020	770	638	184	132
Övriga projekt beslut för interna hyresgäster före 2020	16	5	5	11
Beslut 2020 för interna hyresgäster	30	14	14	16
Beslut före 2020 underhållsinvesteringar	1	1	0	0
Summa pågående projekt¹⁵	817	658	203	159
<i>Avslutade projekt</i>				
Gällivare sjukhus, ombyggnation personalboende	8	8	7	0
Gällivare sjukhus, byte ventilation hus C	32	25	1	7
Gällivare sjukhus, byte brandlarm-scentral	1	1	0	0
Museet, förtätning kontor	2	1	1	1
Björknäs HC, lokalanpassningar	14	17	5	-3
Björkskatan, nytt tak	6	5	5	1
Piteå sjukhus, släcksystem server-hallar	1	1	0	0
Piteå sjukhus, byte ventilationsag-gregat	2	3	2	-1
Summa avslutade projekt	66	61	21	5
Totalsumma	883	719	224	164

¹⁵ Summa pågående projekt kan inte jämföras med pågående arbeten i Not 10 Mark, byggnader och tekniska anläggningar eftersom det i denna uppställning ingår ackumulerat utfall från projekt som är avslutade under åren 2017-2020. Denna sammanställning är gjord för att visa en total bild av Sunderbyprojektet.

Resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys och noter

Redovisningsprinciper

Redovisningsprinciperna har anpassats till lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR).

Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras regionen och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Jämförelsestörande poster särredovisas när dessa förekommer i not till respektive post i resultaträkningen.

Periodisering av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed. Periodiseringar har skett för att ge en rättvisande bild av regionens ställning och resultat. Det innebär att utgifter kostnadsförs det år förbrukningen skett och inkomster intäktsförs det år intäkterna genererats. Väsentlighetsprincipen är utgångspunkten för periodiseringarna. Leverantörsfakturor över 10 000 kr periodiseras.

Skatteintäkter. Den preliminära slutavräkningen av skatteintäkter baseras på Sveriges kommuner och regioners (SKR) decemberprognos.

Avskrivningar. Anläggningstillgångarna tas upp till anskaffningsvärdet efter avdrag för planenliga avskrivningar. Linjär avskrivningsmetod tillämpas. Avskrivning påbörjas när investeringen är färdigställd, slutbesiktigad och/eller tillgången tas i bruk. Avskrivningarna beräknas på anskaffningsvärde. Komponentavskrivning tillämpas för fastigheter och för inventarier är avskrivningstiderna 3, 5, 7 respektive 10 år. Dyrare hjälpmedel till funktionshindrade hyrs ut till divisionerna och kommunerna i länet. Hjälpmedlen skrivs av på 3–7 år. Medicintekniska informationssystem klassificeras som immateriella anläggningstillgångar och skrivs av på 7 år. Från och med 2014 tillämpas komponentavskrivning på nybyggnation av fastigheter och från och med 2018 tillämpas komponentavskrivningar på samtliga fastigheter. Indelningen görs i åtta olika komponenter med en avskrivningstid på 10-50 år.

Gränsdragning mellan kostnad och investering. Beloppsgränsen för att skilja mellan förbruknings- och kapitalinventarier är 20 000 kr.

Leasing. Regionen redovisar samtliga leasingavtal som operationella leasingavtal. I tilläggsupplysningarna bland noterna redovisas intäkter och kostnader för 2020 samt beräknade framtida avgifter per år de förfaller. Intäkterna avser främst lokalhyror och kostnaderna avser lokalhyra, bilar och fordon mm.

Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges.

Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Finansiella tillgångar. Regionens pensionsmedelsportfölj är klassificerad som omsättningstillgång. Placeringsbesluten fattas enligt Region Norrbottens fastställda finanspolicy. Placeringarna är värderade till marknadsvärdet.

Personalskulder. Skuld till personalen i form av semester-, övertids- och jourskuld redovisas som en kortfristig skuld och värderas i löneläge 2020.

Pensioner. Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda är beräknade enligt RIPS. Pensionsåtaganden intjänade före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse.

Sammanställd redovisning. Då regionen inte uppfyller något av villkoren i RKR:s rekommendation R16 föreligger ingen skyldighet att upprätta sammanställd redovisning.

Resultaträkning (mnkr)

Resultaträkning (mnkr)		Utfall 2020	Utfall 2019
Verksamhetens intäkter	Not 1	1 583	1 317
Verksamhetens kostnader	Not 2	-9 305	-9 335
Avskrivningar	Not 3	-228	-232
Verksamhetens nettokostnad		- 7 950	-8 250
Skatteintäkter	Not 4	6 484	6 542
Generella statsbidrag och utjämnning	Not 5	2 487	1 918
Verksamhetens resultat		1 021	210
Finansiella intäkter	Not 6	194	492
Finansiella kostnader	Not 7	-338	-106
Resultat		877	596

Balansräkning (mnkr)

		UB 2020	UB 2019
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella tillgångar	Not 9	25	10
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	Not 10	1 994	1 849
Maskiner och inventarier	Not 11	528	506
Långfristiga fordringar	No t12	4	12
Värdepapper, andelar, bostadsrätter	Not 13	77	69
Summa anläggningstillgångar		2 628	2 446
Omsättningstillgångar			
Förråd		68	39
Kortfristiga fordringar	Not 14	475	499
Kortfristiga placeringar	Not 15	4 771	4 652
Likvida medel	Not 16	2 044	896
Summa omsättningstillgångar		7 358	6 086
SUMMA TILLGÅNGAR		9 986	8 532
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital	Not 17		
Eget kapital		3 409	2 813
Periodens resultat		877	596
Summa eget kapital Not 6		4 286	3 409
Avsättningar	Not 18	3 564	3 351
Skulder			
Långfristiga skulder	Not 19	36	36
Kortfristiga skulder	Not 20	2 100	1 736
Summa skulder		2 136	1 772
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		9 986	8 532
Ställda panter och ansvarsförbindelser	Not 21		
Ansvarsförbindelser pensioner		4 158	4 372
Övrigt		656	599

Kassaflödesanalys (mnkr)

	Not	Utfall 2020	Utfall 2019
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Årets resultat		877	596
Justering för ej likvidpåverkande poster	23	574	119
Övriga likviditetspåverkande poster som tillhör den löpande verksamheten	24	-254	-479
Reavinster och reaförluster från investeringsverksamheten	25	0	-16
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>		1 197	220
Ökning/minskning kortfristiga fordringar		24	-17
Ökning/minskning förråd		-29	-5
Ökning/minskning kortfristiga skulder		365	-18
Kassaflöde från den löpande verksamheten		1 557	180
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar		-19	0
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar		0	0
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-390	-385
Investeringsbidrag		1	1
Försäljning av materiella anläggningstillgångar			23
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar		-9	-9
Avyttring av finansiella anläggningstillgångar		0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-417	-370
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN			
Nyupptagna lån		0	0
Amortering av långfristiga skulder		0	0
Nya långfristiga fordringar		-2	-2
Amortering av långfristiga fordringar		10	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		8	-2
Årets kassaflöde		1 148	-192
Likvida medel vid årets början		896	1 088
Likvida medel vid årets slut		2 044	896

Noter (mnkr)

	2020	2019		2020	2019
Not 1: Verksamhetens intäkter			Not 5: Generella statsbidrag och utjämning		
Vårdavgifter	198	226	Inkomstutjämning	744	719
Ersättningar från kommuner	7	10	Kostnadsutjämning	577	304
Sålda tjänster	358	380	Strukturbidrag	163	163
Sålda produkter	146	136	Regleringsavgift	-60	-48
Bidrag och kostnadsbidrag från staten	829	468	Bidrag för läkemedelsför-månen	803	751
Realisationsvinster på anläggningstillgångar	0	16	Övriga statsbidrag	260	29
Övriga intäkter	45	81	Totalt	2 487	1 918
Totalt	1 583	1 317			
Not 2: Verksamhetens kostnader	2020	2019	Not 6: Finansiella intäkter	2020	2019
Personalkostnader exkl pensionskostnader	-4 254	-4 244	Ränteintäkter	1	2
Övriga personalkostnader	-73	-88	Utdelning på aktier och andelar	15	21
Pensionskostnader	-714	-753	Orealiserad värdestegring	170	459
Material och tjänster	-3 790	-3 810	Återf. av värdereglering		
Bidrag och ersättningar	-399	-363	Realisationsvinst mot bokfört värde vid avyttring av fonder*	8	8
Förändring av avvecklingsreserv, personalkostnader	0	4	Övriga finansiella intäkter	0	0
Förändring av avvecklingsreserv, övriga kostnader	8	-2	Totalt	194	490
Realisationsförluster och utrangeringar på anläggningstillgångar	-3	-2			
Övriga kostnader	-80	-77	Not 7: Finansiella kostnader	2020	2019
Totalt	-9 305	-9 335	Räntekostnader	0	0
			Realisationsförluster mot bokfört värde vid avyttring av fonder **	-244	0
Not 3: Avskrivningar	2020	2019	Finansiell kostnad på pensioner	-92	-102
Immateriella tillgångar	-3	-3	Övriga finansiella kostnader	-2	-2
Byggnader och anläggningar	-79	-76	Totalt	-338	-106
Maskiner och inventarier	-146	-153			
Totalt	-228	-232			
Not 4: Skatter	2020	2019			
Preliminär skatt	6 610	6 588			
Delslutavräkning 2020/ 2019	-96	9			
Slutavräkning 2019/ 2018	-30	-55			
Totalt	6 484	6 542			

* Realisationsvinst mot anskaffningsvärdet är 7 mnkr

** Realisationsförlust mot anskaffningsvärdet är 5 mnkr

Not 9 Immateriella tillgångar	2020	2019
Medicintekniska informationssystem:		
Anskaffningsvärden		
Ingående investeringsutgifter	29	29
Årets investeringsutgifter	19	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	48	29
Avskrivningar		
Ingående avskrivningar	-20	-16
Årets avskrivningar	-3	-3
Utgående ackumulerade avskrivningar	-23	-19
Ingående planenligt restvärde	10	13
Utgående planenligt restvärde	25	10

Not 10: Mark, byggnader och tekniska anläggningar	Mark	Mark-anläggningar	Pågående arbeten	Hälsa och sjukvård	Annan fastighet	Summa
Anskaffningsvärden						
Ingående investeringsutgifter	44	105	406	1 244	234	2 033
Ingående investeringsinkomster						
Årets investeringsutgifter			150	47	27	224
Årets investeringsinkomster						
Omklassificering						
Försäljningar/utrangeringar						
Utgående ack. anskaffningsvärden	44	105	556	1 291	261	2 257
Avskrivningar		-13		-119	-52	-184
Ingående avskrivningar						
Försäljningar/utrangeringar						
Omklassificering						
Årets avskrivningar				-70	-9	-79
Utgående ack. avskrivningar	0	-13	0	-189	-61	-263
Nedskrivningar	0	0	0	0	0	0
Ingående nedskrivningar						
Försäljningar/utrangeringar						
Återförda nedskrivningar						
Omklassificering						
Årets nedskrivningar						
Utgående ack. avskrivningar	0	0	0	0	0	0
Ingående planenligt restvärde	44	92	406	1 125	182	1 849
Utgående planenligt restvärde	44	92	556	1 102	200	1 994

Not 11: Inventarier	Pågående arbeten	Medicinteknisk utrustning	IT-utrustning	Tekniska hjälpmedel	Övriga inventarier	Konst	Summa
Anskaffningsvärden							
Ingående investeringsutgifter	23	1 018	327	325	419	13	2 125
Ingående investeringsinkomster							
Årets investeringsinkomster		-1					-1
Årets investeringsutgifter	41	75	8	32	8	2	166
Omklassificering							
Försäljningar/utrangeringar		-18	-1	-26	-33		-78
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	64	1 074	334	331	394	15	2 212
Avskrivningar							
Ingående avskrivningar	0	-751	-298	-242	-328	0	-1 619
Försäljningar/utrangeringar		19	1	28	33		81
Omklassificering							
Årets avskrivningar		-77	-11	-37	-21	0	-146
Utgående ackumulerade avskrivningar		-809	-308	-251	-316	0	-1 684
Ingående planenligt restvärde	23	267	29	83	91	13	506
Utgående planenligt restvärde	64	265	26	80	78	15	528

Not 12: Långfristiga fordringar	2020	2019	Not 14: Kortfristiga fordringar	2020	2019
Kommuninvest förlagslån	0	10	Interimsfordringar	258	250
Svenskt ambulansflyg, KSA	4	2	Statsbidragsfordringar:	232	123
UB	4	12	Skattefordringar	-181	-52
			<i>varav delslutavräkning föregående år</i>	-85	-55
Not 13: Värdepapper och andelar	2020	2019	<i>varav delslutavräkning innevarande år</i>	-86	3
Norrbottens läns Kollektivtrafikmyndighet	6	6	Vårdavgiftsfordringar	46	46
Kommuninvest ekonomisk förening*	10	10	Kundfordringar	60	74
Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag	37	37	Mervärdesskatt	60	58
Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag, värdereglering	-1	-1	UB	475	499
Bostadsrätter och övriga andelar	0	0	*Andelskapitalet i Kommuninvest ekonomiska förening avser inbetalt andelskapital. Kommuninvest ekonomisk förening har även beslutat om insatsemissioner om sammanlagt 1 mnkr för Region Norrbotten. Det totala insatskapitalet i Kommuninvest ekonomisk förening uppgick 2020-12-31 till 10,1 mnkr.		
Övre Norrlands Kreditgarantiförening	1	1			
Kapitalförsäkring för direktpension	20	12			
UB	77	69			

Not 15: Kortfristiga placeringar	2020	2019	Not 18: Avsättningar	2020	2019
Aktiefonder:	1 988	2 409	Avsättning till pensioner:		
Anskaffningsvärde	1 755	2 078	Ingående avsättning	3 311	3 036
Värdereglering	233	331	Pensionsutbetalningar	-76	-63
Räntefonder:	2 783	2 243	Nyintjänad pension	166	202
Anskaffningsvärde	2 736	2 226	Ränte- och basbeloppsupp- räkning	73	77
Värdereglering	47	17	Förändring av löneskatten	42	54
			Förtroendevalda	4	-
Anskaffningsvärde vid årets slut:	4 491	4 304	Övrigt	3	5
Orealiserat värde vid årets slut	279	348	Utgående pensionsavsätt- ning	3 523	3 311
varav kvarvarande övertvärde från föregående år	110	-111	<i>Aktualiseringsgrad</i>	93 %	93 %
varav årets orealiserade vinster	170	459	Avsättning direktpension	16	9
			Löneskatt avsättning direkt- pension	4	2
UB	4 771	4 652	Utgående avsättning för direktpension	20	11
Not 16: Likvida medel	2020	2019	Övriga avsättningar	29	29
Depå konto, kortfristiga placeringar	29	0	UB	3 564	3 351
Koncernkonto, regionen	1 995	873			
			Not 19: Långfristiga skul- der	2020	2019
Koncernkonto, bolag	19	22	Avvecklingskostnader	36	36
Handkassor	1	1	UB	36	36
UB	2 044	896			
			Not 20: Kortfristiga skulder	2020	2019
Not 17: Eget kapital	2020	2019	Preliminärskatt	83	77
Ingående kapital	3 409	2 813	Arbetsgivaravgifter	85	79
Årets resultat	877	596	Pensionsskuld individuell del	142	140
Utgående eget kapital	4 286	3 409	Momsskuld	8	8
			Semesterlöne- och övertids- skuld	527	478
			Leverantörsskulder	675	619
			Interimsskulder	392	304
			Avvecklingskostnader	7	8
			Avräkning skattekonto	162	-
			Övriga skulder	19	23
			UB	2 100	1 736

Not 20: Kortfristiga skulder	2020	2019		2020	2019
Preliminärskatt	83	77	Borgensförbindelser:		
Arbetsgivaravgifter	85	79	Landstingens ömsesidiga försäkringsbolag	396	356
Pensionsskuld individuell del	142	140	Borgensansvar i enlighet med Transitio aktieägaravtal ¹⁶	260	243
Momsskuld	8	8	UB	4 814	4971
Semesterlöne- och övertidsskuld	527	478			
Leverantörsskulder	675	619	Not 22. Kostnader för räkenskapsrevision	2020	2019
Interimsskulder	392	304	Sakkunnigt biträde		
Avvecklingskostnader	7	8	Förtroendevalda revisorer		
Avräkning skattekonto	162	-	Totalt		887
Övriga skulder	19	23			
UB	2 100	1 736	Kommuninvest i Sverige AB		
			Region Norrbotten (tidigare Norrbottens läns landsting) har i september 2006 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 290 kommuner som per 2020-12-31 var medlemmar i Kommuninvest har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomiska förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomiska förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Region Norrbottens ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2020-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 525 484 mnkr och totala tillgångar till 501 229 mnkr. Regionens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 88 mnkr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 111 mnkr.		
Not 21: Ansvarsförbindelser och borgensförbindelser	2020	2019			
Ansvarsförbindelse för pensioner:					
Ingående ansvarsförbindelse	4 372	4 247			
Pensionsutbetalningar	-226	-210			
Nyintjänad pension	0	0			
Ränte- och basbeloppsuppräknig	106	104			
Förändring av löneskatten	-34	-25			
Övrigt		0			
Ansvarsförbindelse för pensioner, ÅDEL hos annan administratör		256			
Rättnig ingående balans IB, Ådel inkl löneskatt	-48				
Övrigt	-11				
Utgående ansvarsförbindelse, pensioner	4 158	4 372	Landstingens ömsesidiga försäkringsbolag		
			För Landstingens ömsesidiga försäkringsbolag har regionen som delägare ett borgensansvar som motsvarar tio gånger den premie som regionen haft att erlägga under det år förlusten uppkommit.		

¹⁶ Landstingsfullmäktige §7/2006

Noter till kassaflödesanalysen

Not 23. Justering för ej likvidpåverkande poster	2020	2019
Avskrivningar	228	232
Nedskrivningar	0	-2
Utrangeringar/Återförda hjälpmedel	-2	2
Gjorda avsättningar	300	376
Återförda avsättningar	-4	0
Återinvesterat i pensionsportfölj	-17	-22
Orealiserade kursförändringar	69	-467
Totalt	574	119
Not 24. Övriga likviditetspåverkande poster som tillhör den löpande verksamheten	2020	2019
Utbetalning av avsättningar för pensioner	-76	-79
Utbetalning av övriga avsättningar	-7	0
Insättning/uttag ur pensionsportfölj	-171	-400
Totalt	-254	-479
Not 25. Reavinster och reaförluster från investeringsverksamheten	2020	2019
Reavinst materiella anläggningstillgångar	0	-16
Reaförlust materiella anläggningstillgångar	0	0
Reavinst finansiella anläggningstillgångar	0	0
Reaförlust finansiella anläggningstillgångar	0	0
Totalt	0	-16

Tilläggsupplysningar

mnkr	Förfaller			
	2020	inom ett år	senare än ett år men mindre än fem år	senare än fem år
Erhållna hyror, (del av sålda tjänster)				
Lokaler	53	49	129	19
Erlagda leasingavgifter, Operationell leasing (del av materiel och tjänster)				
Fordon och inventarier	10	8	7	0
Lokalhyra	55	52	112	14
Totalt	65	70	119	14

Genomsnittlig avskrivningstid

Genomsnittlig avskrivningstid för byggnader och tekniska anläggningar	2020
Utgående ackumulerat ansk.värde för byggnader och tekniska anläggningar exkl. pågående arbete	1657 mnkr
Årets avskrivning	79 mnkr
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	21 år
Genomsnittlig avskrivningstid för inventarier	2020
Utgående ackumulerat ansk.värde för inventarier exkl. konst och pågående arbete	2 133 mnkr
Årets avskrivning	146 mnkr
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	15 år
Nyttjandetiden överstiger avskrivningstiderna för inventarier vilket beror på att inventarier som är avskrivna till restvärde noll ingår i anskaffningsvärdet.	

norbotten.se